

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2007

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ÚVODNÍ SLOVO / 1

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ / 2

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY / 14

VEŘEJNÁ PODPORA / 20

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE / 24

LIDSKÉ ZDROJE A OSVĚTA / 28

AGENDA 2008 / 34

Rok 2007 byl pro Úřad pro ochranu hospodářské soutěže bezesporu přelomovým. Náš Úřad dosáhl výrazných úspěchů na mezinárodním poli a vůbec poprvé v historii měl tu čest být hodnotitelem jiné země – Jižní Koreje. Tím se zařadil mezi skutečně špičkové a uznávané instituce v celosvětové „soutěžní komunitě“. Důkazem toho je i fakt, že v roce 2008 nám bylo svěřeno pořádání celosvětového „workshopu ICN“ na téma fúzí, jedné z nejvýznamnějších soutěžních akcí roku.

Pro vnitřní fungování Úřadu však byla mnohem důležitější jiná událost. Stalo se jí bezesporu otevření nového sídla. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže tak poprvé ve své historii, tedy za dlouhých šestnáct let své existence, sídlí na vlastní adrese, ve své budově, která, jak pevně věřím, bude i do budoucna symbolem této významné instituce a veřejného zájmu, který hájí.

Rok 2007 byl ale zároveň rokem velkých rozhodnutí. Udělili jsme historicky nejvyšší pokutu ve výši téměř jedné miliardy korun za velmi rozsáhlý kartel v elektrotechnickém průmyslu a rovněž řada jiných rozhodnutí znamenala další posun naší rozhodovací praxe k vyššímu důrazu na zkvalitňování trhu v naší zemi.

To, co je ale nejdůležitější a v čem chceme pokračovat i v roce následujícím, je snaha důsledně diferencovat mezi činy zlovolnými a úmyslnými na straně jedné a méně významnými opomenutími provedenými z neznalosti na straně druhé. Zatímco závažná a úmyslná porušení zákona se budeme i v tomto roce snažit postihovat co nejpřísněji, metodou řešení těch druhých případů bude opět především prevence, domluva a spolupráce Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže s účastníky trhu.

Martin Pecina

předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) svou činností podporuje zachování a rozvoj efektivní hospodářské soutěže, což má své pozitivní dopady nejen na konkurenční prostředí jako takové, ale i na každodenní život občanů České republiky. Soutěž mezi firmami podporuje inovace, snižuje výrobní náklady a přináší mnohé benefity pro konečné spotřebitele, když firmy stimulované konkurencí často nabízí výrobky a služby, které jsou kvalitnější a obvykle i levnější. Zdravé konkurenční prostředí pomáhá ÚOHS vytvářet nejen svými rozhodnutími či v rámci tzv. soutěžní advokacie, ale rovněž svojí aktivní a pasivní legislativní činností. Cílem činnosti ÚOHS v oblasti ochrany hospodářské soutěže je odstranění legislativních bariér, napomáhání liberalizačního procesu na jednotlivých trzích, odstranění existujících kartelových dohod, resp. zabránění vzniku nových a odstranění dalších bariér účinné soutěže, tj. cílem činnosti ÚOHS je jak preventivní, tak i represivní působení.

LEGISLATIVA

V prosinci roku 2007 představila Potravinářská komora ČR návrh zákona o významné tržní síle a o jejím zneužití, který by měl přispět k regulaci jednání tzv. obchodních řetězců, jejichž faktická tržní síla jim mnohdy umožňuje vynutit si na svých dodavatelích jednostranně výhodné obchodní podmínky. Jedná se o variaci právní úpravy ekonomické závislosti, která je v České republice opakovaně navrhována již od roku 1999. Úřad již v minulosti vyslovil názor, že zákaz zneužívání ekonomické závislosti patří i v rámci EU mezi standardní nástroje ochrany hospodářské soutěže ze strany některých soutěžních úřadů a nemá tedy k tomuto zatím poslednímu návrhu principiální námítky. Úřad však zdůrazňuje, že zejména s ohledem na poslední vývoj na trzích, jichž by se předmětný návrh mohl dotknout, je nezbytné před přijetím jakékoliv nové regulace zpracovat podrobnou analýzu jejich dopadů, zejména s ohledem na potenciaální důsledky pro spotřebitele.

V pořadí šestou novelou zákona o ochraně hospodářské soutěže (71/2007 Sb.) byla obnovena plná aplikovatelnost soutěžního práva v sektoru elektronických komunikací, která byla v rozporu s komunitárním právem omezena přijetím zákona o elektronických komunikacích v roce 2005. Po přijetí této novely zastavila Evropská komise řízení o porušení povinnosti (*infringement*), které s Českou republikou z tohoto důvodu vedla. Touto novelou byla rovněž upravena pravidla pro nahlášení do spisu – účastníci řízení se mohou seznámit i s dokumenty obsahujícími obchodní tajemství, nemohou si z nich však činit kopie ani výpisy.

Významnou novinkou z oblasti ochrany hospodářské soutěže je možný trestní postih fyzických osob za kartelové jednání. Příslušné ustanovení obsahuje na základě iniciativy ÚOHS návrh trestního zákoníku, který připravilo Ministerstvo spravedlnosti. Trestní postih tak bude v případě schválení návrhu hrozit konkrétním fyzickým osobám, jež se protisoutěžního jednání aktivně účastnily. Jedná se přitom o kategorii subjektů, na kterou zpravidla systém trestání ze strany soutěžních úřadů nedopadá (pokutovány jsou společnosti, jejichž statutárními zástupci, manažery apod. tyto fyzické osoby jsou). V budoucnu by tak příslušným manažerům či dalším osobám dopouštějícím se kartelového jednání měl hrozit trest odnětí svobody až do výše tří let a dále zákaz činnosti nebo propadnutí věci či jiné majetkové hodnoty. Zkušenosti ze zemí, kde je trestní postih účastníků kartelových dohod aplikován, ukazují, že hrozba kriminálního postihu, zejména nebezpečí uložení trestu odnětí svobody pro fyzické osoby, je nejúčinnějším odstrašujícím faktorem odrazujícím od páčání takových deliktů. Trestní postih protisoutěžního jednání v podobě kartelových dohod je zakotven u celé řady členských států EU, jde například o Dánsko, Estonsko, Francii, Irsko, Kypr, Lucembursko, Maltu, Německo, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko. V USA pak lze za trestný čin uzavření kartelu uložit trest odnětí svobody na deset let nebo pokutu ve výši 1 mil. USD. Navrhované znění skutkové podstaty se omezuje pouze na případy uzavření tzv. horizontálních kartelů, tj. dohod narušujících hospodářskou soutěž uzavíraných mezi přímými konkurenty. Tzv. tvrdé kartely (*hard-core kartely*), na které tato skutková podstata směřuje, jsou obecně považovány za nejzávažnější porušení soutěžního práva.

ALTERNATIVNÍ ŘEŠENÍ SOUTĚŽNÍCH PROBLÉMŮ

Úřad zastává stanovisko, že spolupráce mezi ním a soutěžiteli, které podezírá ze spáchání protisoutěžního deliktu, může za určitých podmínek vést k rychlé a účinné nápravě narušení či ohrožení hospodářské soutěže. V případech, kdy jsou soutěžitelé připraveni ze své vlastní iniciativy své jednání napravit, je Úřad připraven nabídnout takovým soutěžitelům pomocnou ruku; pokud dojde k nápravě protisoutěžního stavu, je připraven nezahajovat správní řízení, případně již zahájené správní řízení zastavit, aniž by rozhodl o tom, že byl daným jednáním spáchán správní delikt. Za alternativní řešení Úřad pokládá odstranění soutěžního problému před zahájením správního řízení, tzv. soutěžní advokacie, a přijetí závazků navržených účastníky v rámci prvostupňového řízení. Pro zřetelnější stratifikaci deliktů a jejich závažnost ÚOHS koncem roku 2007 vypracoval metodický materiál věnovaný právě této problematice.

Úřad považuje soutěžní advokacii za velmi účinný nástroj vedoucí k rychlému odstraňování soutěžních problémů. Uvedená problematika je podrobně rozvíjena od nástupu předsedy Martina Peciny v září 2005. Od této doby se výrazně zvýšil počet případů řešených namísto ve správním řízení soutěžní advokací (v roce 2006 jich bylo uzavřeno 17, v roce 2007 pak 13). Jednotlivým účastníkům protisoutěžního jednání v případě, že rychle zareagují na výzvu ÚOHS a napraví své jednání, nehrozí pokuta a stíhání v podobě správního řízení.

Druhým typem alternativního řešení soutěžních problémů je možnost účastníků již Úřadem zahájeného správního řízení podat návrh opatření, která budou dostatečná pro ochranu hospodářské soutěže a odstraní se jejich splněním závadný stav. Tento způsob řešení soutěžních problémů je již formalizovaný, tj. upravený přímo zákonem o ochraně hospodářské soutěže jak u dohod narušujících soutěž, tak v případě zneužití dominantního postavení. Úřad je toho názoru, že vzhledem k zákonným podmínkám lze rozhodnutí o závazcích přijmout nejen u méně závažných deliktů, ale i u deliktů závažných ve formě dohody narušující soutěž, jež ovšem nebyla nikdy plněna, případně u závažného deliktu, který byl ukončen, měl omezený dopad hospodářskou soutěž a nevykazoval znaky hard-core omezení. I v případě navržení opatření, jež budou Úřadem vyhodnocena jako dostatečná k ochraně hospodářské soutěže, se soutěžitelé mohou vyhnout správní pokutě.

Do problematiky soutěžní advokacie lze zařadit mezi jinými také tzv. pasivní legislativu (připomínky Úřadu k legislativním návrhům) nebo spolupráci s jednotlivými odvětvovými regulátory. Tímto způsobem se ÚOHS snaží řešit například problém na trhu uskladňování zemního plynu, resp. v přístupu k podzemním zásobníkům na zemní plyn. Tato situace je způsobena jednak nedostatečnou kapacitou podzemních zásobníků v ČR a faktem, že většinu majetkově ovládá pouze jeden dominantní soutěžitel – skupina RWE. Řada podobných případů je řešena na základě podnětů zainteresovaných firem, zpráv z médií či vlastního šetření ÚOHS. Úřad obdržel v roce 2007 celkem 448 podnětů týkajících se možného porušení pravidel hospodářské soutěže. Některé další trhy Úřad šetří nebo sleduje na základě vlastních informací či správních řízení vedených v minulosti. Pozorně je sledován například trh hnědého uhlí, a to s ohledem na vertikální integraci těžby hnědého uhlí a jeho následného využití v elektrárnách, resp. teplárnách, v rámci jednoho konglomerátu. Z tohoto důvodu vstupuje na volný trh hnědého uhlí z hlediska poptávky nedostatečné množství této komodity, což vytváří nepřiměřeně silnou vyjednávací pozici těžebních společností a umožňuje prudký růst ceny za tuto komoditu.

VYBRANÉ PŘÍPADY

PŘÍPAD VERTIKÁLNÍHO KARTELU

Vzhledem k tomu, že vertikální dohody narušující soutěž nejsou natolik závažné jako kartelové dohody uzavírané mezi horizontálními konkurenty, lze v některých případech volit namísto správního řízení soutěžní advokacii, jako tomu bylo např. při posouzení jednání společnosti IMUNO s.r.o. (dále jen IMUNO). Úřad zjistil, že smlouvy o laboratorních vyšetřeních uzavírané právě společností IMUNO obsahují závazek výhradního odběru laboratorních vyšetření pouze od této společnosti. Úřad dospěl k závěru, že uvedený závazek je ve spojení s trváním těchto smluv na dobu neurčitou zakázanou dohodou o nákupu jedné značky. Společnost IMUNO v reakci na dotaz ÚOHS deklarovala připravenost smlouvu obsahující závazek výhradního odběru změnit a namítaný závazek zcela vypustit. Úřad následně dospěl k závěru, že ze strany IMUNO došlo k rychlému zjednání nápravy, když tato společnost sama iniciativně ve fázi ověřování relevantních informací navrhla a předložila změnu závazků obsažených v uzavíraných smlouvách. Protože smlouvy obsahující zákaz soutěžit byly uzavřeny pouze se 3 % odběratelů této společnosti, lze mít za to, že dopad tohoto závazku na hospodářskou soutěž byl malý. Vzhledem k faktu, že se jednalo o první případ možného protisoutěžního chování ze strany IMUNO, akceptoval Úřad návrh opatření podaný uvedenou společností.

ZÁSAH ÚŘADU DO OBLASTI SPORTU

Úřad v únoru 2007 zastavil šetření týkající se Asociace profesionálních klubů ledního hokeje (APKLH). Důvodem byla změna podmínek pro postup do hokejové extraligy, která byla přijata na základě intervence ÚOHS valnou hromadou APKLH. Odstraněn byl tzv. licenční vstupní poplatek, který měl APKLH zaplatit první tým 1. ligy. Tento poplatek, jež měl činit 25 milionů korun, nebyl žádným způsobem odůvodněn a představoval významnou soutěžní bariéru. Případ je důležitým signálem, že působnost ÚOHS se vztahuje i na oblast sportu.

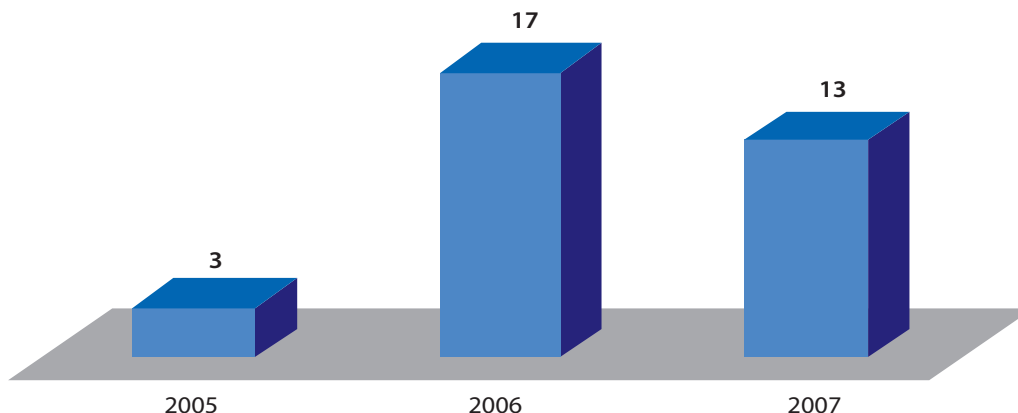
ZÁKAZY EXPORTU VE SMLOUVÁCH PIVOVARŮ

Při prověřování jiného podnětu Úřad zjistil, že ve smlouvách osmi pivovarů uzavíraných s jejich odběrateli jsou obsažena ustanovení bránící těmto odběratelům ve vývozu piva do zahraničí. Předmětná protisoutěžní ustanovení zněla např.: „kupující není oprávněn vyvézt zboží za hranice ČR“, „kupující se zavazuje, že předmět této kupní smlouvy nebude žádným způsobem realizovat mimo území ČR“. Pro případ porušení povinnosti kupujícím sjednaly smluvní strany pokutu ve výši 100 tisíc korun za každý případ porušení. Úřad se nejprve dotýčných pivovarů dotázal, z jakého důvodu bylo ustanovení o omezení dalšího prodeje (zákaz exportu) do jejich smluv začleněno. Pivovary jako nejčastější důvody uváděly ochranu obalového konta, označení obalů a etiket, reklamační důvody, jakost zboží a známkoprávní důvody. Úřad informoval pivovary o posouzení předmětných ustanovení z hlediska předpisů na ochranu hospodářské soutěže, přičemž dospěl k závěru, že zákaz exportu lze považovat za zakázanou dohodu. Podle názoru Úřadu jednotlivými pivovary uvedené důvody zákaz exportu neospravedlňovaly. Podněty Úřad řešil soutěžní advokací, neboť všech osm pivovarů ihned po upozornění Úřadu vyjádřilo ochotu k úpravě smluv a odstranění ustanovení o zákazu exportu piva do určité lhůty. Po uplynutí lhůty provedl Úřad kontrolu, zda pivovary splnily nápravná opatření v plném rozsahu.

ÚŘAD PŘIJAL ZÁVAZEK OD GRÉMIA MAJITELŮ LÉKÁREN

ÚOHS zastavil správní řízení týkající se protisoutěžního jednání Grémia majitelů lékáren (dále jen GML) poté, co toto sdružení navrhlo dostatečné nápravné opatření. GML je profesním sdružením vytvořeným za účelem ochrany specifických zájmů majitelů lékáren. V současné době má přibližně 400 členů. Úřad zahájil správní řízení s GML v březnu 2007, když na základě podnětů od provozovatelů lékáren získal sdělení vydané GML v lednu 2007, které obsahovalo informace o skutečnosti, že velkodistributor

Počet případů vyřešených soutěžní advokací (ukončeno v roce)

léčiv PHARMOS, a.s. přestal být smluvním dodavatelem lékárenského řetězce Dr. Max. V této změně spatřovalo GML jasný krok k podpoře segmentu nezávislých lékáren a vyzvalo své členy, aby tuto skutečnost zohlednili v rámci svých obchodních vztahů. Tato výzva byla de facto apelem na členskou základnu sdružení, ale i na další majitele lékáren k tomu, aby navýšili odběry u společnosti, která nedodává a dalšími aktivitami nepodporuje lékárenské řetězce. Úřad konstatoval, že toto jednání GML spočívající ve snaze koordinovat chování jeho členů bylo obecně způsobilé narušit hospodářskou soutěž na trzích velkoobchodní distribuce léčiv a velkoobchodní distribuce doplňkového zboží určeného pro prodej v lékárnách. GML v průběhu správního řízení navrhlo nápravné opatření spočívající v uveřejnění vysvětlujícího inzerátu v Časopisu českých lékárníků a stejného textu i na svých webových stránkách www.gmlcr.cz. Vzhledem k tomu, že uvedeným jednáním nedošlo k podstatnému narušení soutěže, Úřad tento závazek přijal, neboť jím byl odstraněn závadný stav na trhu.

VYHLÁŠKA OMEZUJÍCÍ SOUTĚŽ

Úřad prošetřil stížnost týkající se omezování hospodářské soutěže mezi provozovateli výherních hracích přístrojů (VHP) ve Zlíně. Město Zlín vydalo obecně závaznou vyhlášku, která přímo vymezovala místa vyhrazená k provozování hracích automatů konkrétními adresami provozoven. Tímto určováním jednotlivých míst došlo ke střetu obecně závazné vyhlášky s principy, které chrání zákon o ochraně hospodářské soutěže. Zvolený systém zvýhodňoval subjekty, jež na vyhláškou stanovených adresách již výherní automaty provozovaly, a naopak diskriminoval potenciální konkurenty, kteří by na trh hodlali vstoupit. ÚOHS proto oslovil město Zlín, aby zvolilo úpravu míst vyhrazených k provozování výherních hracích přístrojů prostřednictvím obecnějších kritérií (např. vymezením ulic či jejich částí, kde je možno/nemožno VHP provozovat, popř. stanovením minimální vzdálenosti od vybraných budov či částí města pro umístění VHP) a nikoli konkrétními adresami, což ostatně zákon o loteriích umožňuje.

ZAKÁZANÉ DOHODY

Jedná se o dohody narušující soutěž, tzv. kartely, kde je individuální chování jednotlivých soutěžitelů na trhu nahrazeno vzájemnou koordinací. Toto jednání je velice závažné, protože většinou vede k nárůstu cen pro konečné spotřebitele. V řadě zemí Evropy je proto dokonce trestné. Jednotlivé společnosti mají možnost z kartelu „vystoupit“ na základě tzv. Leniency programu. Ten byl v roce

2007 renovován a týká se již pouze tzv. horizontálních kartelů. Firmy se díky přiznání mohou vyhnout i sankci ze strany Úřadu. Musí však splnit řadu přísných podmínek. Výhod Leniency programu může využít jen takový účastník kartelu, který nebyl jeho iniciátorem, nečinil na jeho ostatní účastníky nátlak, aby se připojili nebo aby v kartelu setrvali, a neměl v jeho rámci vedoucí roli. Žadatel o aplikaci programu musí současně s podáním žádosti svou účast na zakázané dohodě ukončit. Zásadní změnou je mj. úprava pravidel pro podání žádosti o aplikaci programu. Zvyšuje se tak právní jistota žadatele, který se podáním žádosti snaží vyhnout citelné pokutě. Právě oblasti stanovení sankcí za porušení pravidel hospodářské soutěže věnoval ÚOHS v roce 2007 značnou pozornost. S ohledem na vyšší transparentnost své rozhodovací činnosti proto zveřejnil zásady pro stanovování výše pokut. Tyto zásady mj. obsahující stratifikaci závažnosti deliktů, polehčující, přitěžující okolnosti, popisují i některé zvláštní situace, které mohou nastat.

VYBRANÉ PŘÍPADY

HISTORICKÁ SANKCE ZA KARTEL O ROZDĚLENÍ TRHU

Úřad uložil historické pokuty šestnácti nadnárodním strojírenským firmám, které si mezi sebou rozdělily trh tzv. plynem izolovaného spínacího ústrojí (PISU). Celková výše pravomocně uložené sankce činí 941 881 000,- Kč. Společnosti holdingů ABB, ALSTOM, AREVA, Fuji, Hitachi, Mitsubishi, Toshiba a Siemens se dopustily kartelové dohody, která nemá co do sofistikovanosti, rozsahu a délky trvání v rozhodovací praxi ÚOHS obdoby. Správní řízení zahájil ÚOHS v srpnu 2006. Důvodem bylo předchozí podání společnosti ABB, která se k účasti v kartelu přiznala a předložila relevantní důkazy. Této společnosti byla proto pokuta v rámci tzv. Leniency programu prominuta. Příklad je zajímavý rovněž tím, že byly sankcionovány v historii vůbec poprvé i firmy, které v České republice nepůsobily a neměly tedy na trhu PISU v ČR žádný obrat. Všechny firmy pokutu zaplatily. Společnosti, které byly pokutovány, mezi sebou uzavřely v roce 1988 písemné smlouvy, na základě nichž vytvořily velmi propracovaný systém za účelem koordinace jejich účasti na výběrových řízeních týkajících se plynem izolovaných spínacích ústrojí užívaných v oblasti přenosu a distribuce elektrické energie. Společnosti se rozdělily do dvou skupin na evropské a japonské výrobce. Smlouvy nebyly sice nikdy podepsány, jejich účastníci byli však vyjmenováni v příloze pod kódovým označením. Toto kódové označení pak také používali ve vzájemné komunikaci, ať již na počátku formou faxů nebo následně ve vzájemně vyměňovaných e-mailech ze soukromých adres na veřejně dostupných serverech. Jeden ze členů kartelu zajistil dokonce i pro ostatní zakódované mobilní telefony tak, aby jejich vzájemná komunikace byla ještě více usnadněna. Ke koordinaci svého jednání využívaly pokutované společnosti také vzájemných pravidelných schůzek, které se konaly např. v hotelích na mezinárodních letištích. Jednou ročně se konala tzv. hlavní schůzka, na níž si všichni členové kartelu potvrzovali pokračování ve spolupráci, stanovovali obecné strategie a urovnávali případné konflikty. Každé dva týdny se pak zástupci společností scházeli v různých letištních centrech a hotelech na schůzkách výborů evropských a japonských výrobců. Schůzky výborů se konaly za účelem projednání požadavků jednotlivých společností, přidělení jednotlivých zakázek a případně stanovení ceny, se kterou se společnosti do jednotlivých výběrových řízení přihlásí. Každé ze skupin, tj. evropských a japonských výrobců, byla na základě uzavřené celosvětové smlouvy přidělena společná kvóta prodeje. Konkrétně evropské skupině byla stanovena kvóta ve výši 62,5 %, a japonské pak 37,5 %. Tyto kvóty byly odvozeny od tržních podílů společností na celosvětovém trhu PISU. Smlouva obsahovala též mechanismus, na jehož základě společnosti měřily hodnotu jednotlivého projektu, čímž bylo umožněno, aby byly projekty mezi předmětné společnosti rozděleny v souladu se zachováním přidělené kvóty. Společnosti si tak v podstatě fixovaly své tržní podíly a měly jistotu, že si nebudou konkurovat. Firmy se prostřednictvím uzavřených smluv dohadovaly též o ceně, když v rámci systému komunikace diskutovaly nabídkové ceny při přerozdělování projektů konkrétní společnosti. Tato cena byla dále sdělena ostatním společnostem tak, aby věděly jakou cenu (myšleno cenu vyšší než společnost, které byl projekt přidělen) mají nabídnout. Společnosti dále diskutovaly a dodržovaly určité minimální cenové úrovně, a to v případech, kdy nebyl projekt alokován konkrétní společnosti.

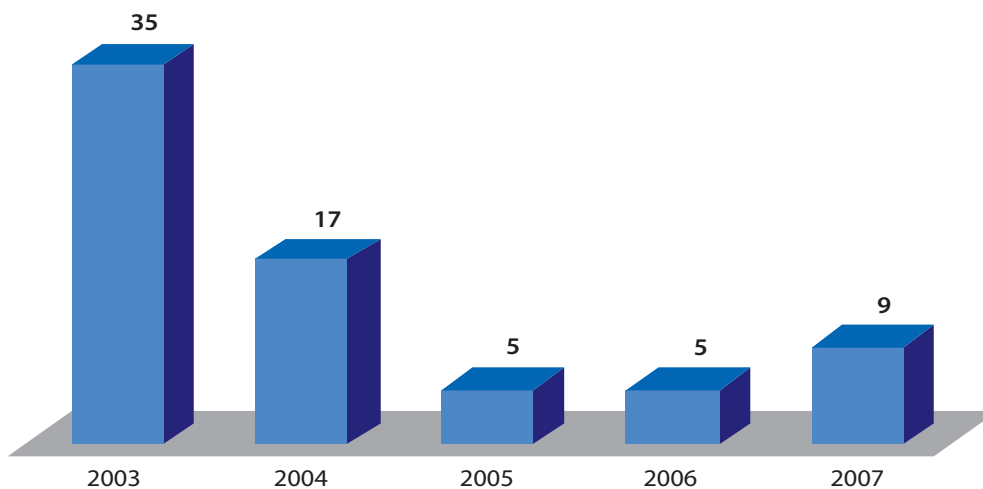
ZEMĚDĚLCI SE DOMLOUVALI NA CENÁCH

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil ve svém prvostupňovém nepravomocném rozhodnutí sedmi producentům drůbeže sankci v souhrnné výši 14,208 mil. korun za nedovolenou kartelovou dohodu. Soutěžitelé AGRODRUŽSTVO JEVIŠOVICE, Zemědělské družstvo PETŘÍN, Zemědělské družstvo „Roštýn“, ZEVA CHLÍSTOVICE, a.s., SUŠÁRNA POHOŘELICE, s.r.o., Karlov, a.s. a AGROPRODUCT, spol. s r. o. se dne 13. prosince 2006 v Jevišovicích dohodli na společné strategii stanovování prodejní ceny jatečných kuřat platné od 1. ledna 2007. Cílem bylo dosáhnout postupně výše ceny alespoň 20,- Kč za 1 kilogram živé váhy v I. jakostní třídě, a to u nejvýznamnějšího společného odběratele, společnosti Kostelecké uzeniny a.s. Uvedené společnosti si současně dohodly i společný postup a účast na jednání o zvýšení výkupní ceny jatečných kuřat u zmíněného odběratele dne 14. prosince 2006 a podle této strategie následně s úspěchem postupovaly. Uskutečněnou dohodou mezi sebou účastníci řízení vyloučili riziko soutěže na trhu, kdy jednotlivý soutěžitel nemá informace o zamýšleném chování svého konkurenta. Pro soutěž na trhu je přitom zcela přirozené, že soutěžitelé jsou nuceni přijímat i nevýhodné nabídky, pokud chtějí na daném trhu dále působit, a ani přetrvávající nevýhodnost účasti v hospodářské soutěži na trhu neospravedlňuje protisoutěžní chování subjektů, které jsou v postavení vzájemných konkurentů. Takové chování není možno ospravedlnit ani okolnostmi ovlivňujícími produkci jatečné drůbeže (například ptačí chřipka, růst cen energií) a s tím spojenými výrobními náklady, či chováním jiných účastníků soutěže na trhu. Takový společný postup vzájemných konkurentů je třeba hodnotit jako protisoutěžní, neboť každý účastník soutěže na trhu má postupovat samostatně a sám nést rizika z toho vyplývající. Účastníci řízení si museli být vědomi toho, že jejich jednání je způsobilé ovlivnit cenovou úroveň kuřat, což se i stalo, když následně vzrostla i pultová cena drůbeže pro konečné spotřebitele. Podepsané Prohlášení z Jevišovic je navíc jednoznačným projevem vůle vědomě koordinovat a sladit prodejní ceny jatečných kuřat vůči společnému odběrateli.

SOUTĚŽITEL IGNOROVAL ŽÁDOST ÚOHS, BYL POKUTOVÁN

Úřad uložil pořádkovou pokutu ve výši 100 000 Kč luhačovické společnosti VAVRYS CZ s.r.o., která opakovaně nedodala Úřadem požadované informace a podklady. Úřad v rámci svého šetření v oblasti distribuce outdoorového vybavení požádal společnost VAVRYS, a to opakovaně, o poskytnutí informací a podkladů pro účely uvedeného šetření, které nemohl zjistit jiným relevantním způsobem (šetření se týkalo možného vertikálního kartelu). Soutěžitel však na tuto výzvu nijak nereagoval,

Počet zahájených správních řízení – zakázané dohody

a to přesto, že byl poučen o vyšetřovacích oprávněních Úřadu, povinnosti součinnosti soutěžitelů a upozorněn na možnost uložení pořádkové pokuty. Úřad proto zahájil se společností VAVRYS správní řízení, v němž dospěl k závěru, že tato společnost neposkytnutím požadovaných informací a podkladů úmyslně porušila zákon. Při stanovování konkrétní výše sankce ÚOHS zohlednil zejména závažnost deliktu a úmyslné jednání společnosti VAVRYS, na straně druhé pak její dosavadní bezúhonnost a skutečnost, že společnost uznala porušení své povinnosti.

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Soutěžní úřady sledují s obzvláštní pečlivostí chování firem, které zauímají na jednotlivých trzích dominantní nebo dokonce monopolní postavení. Na tyto společnosti je pochopitelně zákon o ochraně hospodářské soutěže přísnější než na ostatní. Jak je vidět již z níže uvedených příkladů, právě chování dominanta může mít velice negativní dopady nejen na trh jako takový, konkurenty a odběratele dominanty, ale i na řadové občany.

VYBRANÉ PŘÍPADY

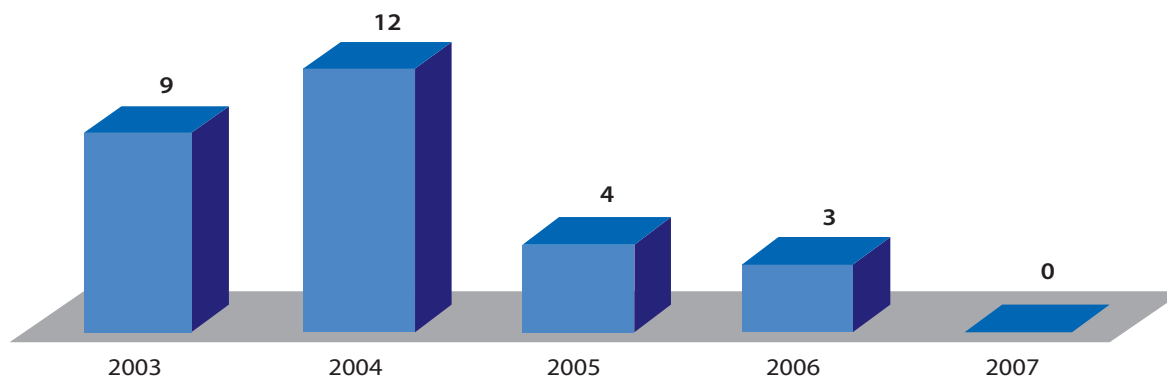
PŘÍPAD JEDNÁNÍ RWE TRANSGAS

Úřad rozhodl ve svém druhostupňovém rozhodnutí o uložení pokuty 240 milionů korun plynárenské společnosti RWE Transgas, a.s. Uvedená společnost v období od 5. 11. 2004 do 10. 8. 2006 neumožnila provozovatelům konkurenčních regionálních distribučních soustav uzavřít smlouvy o podmínkách koupě a prodeje zemního plynu, které by těmto firmám reálně umožnily účinně konkurovat provozovatelům regionálních distribučních soustav náležejících do holdingu RWE. Společnosti Jihočeská plynárenská a Pražská plynárenská tak byly znevýhodněny v soutěži o tzv. oprávněné zákazníky. RWE také odmítala dodávat zemní plyn jinam než do tzv. bilančních zón jednotlivých regionálních distributorů, a tím blokovala a omezovala vznik konkurenčního prostředí. Za situace, kdy regionální distributoři nakupují zemní plyn na vstupu do své bilanční zóny, musí v podstatě akceptovat podmínky jednostranně diktované účastníkem řízení. Například Jihočeská plynárenská měla o dodávky mimo svou bilanční zónu zájem, RWE Transgas to však opakovaně odmítla. Dominant tak dle názoru ÚOHS vytvářel umělé bariéry vstupu nových soutěžitelů na trh, resp. bariéry expanze stávajících konkurentů svých regionálních distributorů. Rozhodnutí ÚOHS bylo v druhé polovině roku 2007 zrušeno Krajským soudem v Brně s odůvodněním, že v jednom řízení je možno aplikovat buď jen komunitární nebo jen národní právo. Úřad s tímto právním názorem soudu nesouhlasí, a podal proto kasační stížnost. Podle názoru Úřadu, který je podpořen konstantní judikaturou Evropského soudního dvora, sleduje komunitární a národní právo odlišné cíle a jejich paralelní aplikaci proto nic nebrání, zvláště za situace, kdy se za porušení obou právních režimů ukládá jen jediná pokuta. V žádném případě nedošlo k tomu, že by Úřad trestal jedno jednání dvakrát.

POKUTA DOPRAVNÍMU PODNIKU BYLA POTVRZENA

Předseda Úřadu potvrdil svým druhostupňovým rozhodnutím uložení pokuty 700 tisíc korun Dopravnímu podniku Ústeckého kraje (DPÚK). Ten k 1. srpnu 2006 přerušil z finančních důvodů provoz autobusové dopravy v Ústeckém kraji. Celkem se jednalo o okamžité přerušování provozu více než 2000 spojů autobusové linkové dopravy poskytovaných převážně v rámci závazku veřejné služby. DPÚK se dostal do takové finanční situace, která mu objektivně neumožňovala nadále spoje provozovat, což ÚOHS uznal jako chování v souladu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže. Dominantní soutěžitel poskytující dlouhodobě a pravidelně služby spotřebitelům, však nemůže přerušit poskytování těchto služeb, aniž by na tuto skutečnost předběžně

Počet zahájených správních řízení – zneužití dominantního postavení

upozornil v takovém časovém předstihu, který by umožnil včasnou adaptaci na novou obchodní strategii dodavatele služeb. Vzhledem k charakteru veřejné linkové autobusové dopravy a rozsahu spojů autobusových linek, na nichž byl provoz ze strany DPÚK přerušen, nelze považovat za dostatečný časový předstih oznámení s pouze pětidenním předstihem učiněné 26.7.2006 vůči Ústeckému kraji. Jednáním Dopravního podniku vznikla újma konečným spotřebitelům, tj. cestujícím poptávajícím služby veřejné linkové autobusové dopravy v ústeckém regionu, kteří v důsledku nemožnosti přizpůsobit se nastalé situaci neměli možnost odebrat služby od jiného dodavatele. Citelnost újmy byla zesílena jednak tím, že přerušeni provozu spojů se týkalo celého Ústeckého kraje, jednak tím, že se jednalo o linky, které cestujícím umožňují uspokojovat jejich základní přepravní potřeby.

FÚZE

Kontrola spojování soutěžitelů je třetím pilířem ochrany hospodářské soutěže. Smyslem této činnosti je povolovat pouze ta spojení, která nevzbuzují obavy z možného narušení soutěže, a tím jednotlivé trhy chránit před vznikem dominantů či monopolů. I přesto, že má ÚOHS v této oblasti velice silné pravomoci a může některá spojení nepovolit, Úřad postupuje v této oblasti velice uvážene a podobně jako v minulých letech byla všechna navrhovaná spojení povolena. Drtivá většina pak bez omezujících podmínek. Většina správních řízení je ukončena vydáním rozhodnutí ve třicetidenní lhůtě. Ve snaze maximálně napomoci hladkému průběhu řízení o povolení spojení soutěžitelů zveřejnil ÚOHS v lednu 2008 dokument upravující pravidla a průběh přednotifikačních jednání, o která mohou jednotliví soutěžitelé požádat.

VYBRANÉ PŘÍPADY

FÚZE, U KTERÉ NEDOŠLO K SNÍŽENÍ ÚROVNĚ TRŽNÍHO PROSTŘEDÍ

Úřad povolil spojení soutěžitelů ICELANDAIR HF a Travel Service a.s. Islandská společnost nabyla v rámci transakce 100% obchodní podíl ve společnosti Travel Service. Travel Service je tuzemskou leteckou dopravní společností, která působí v oblastech letecké přepravy, zejména charterové letecké osobní dopravy a nízkonákladové pravidelné letecké osobní přepravy pod značkou Smart Wings. Při posuzování této fúze vzal Úřad v potaz především skutečnost, že společnost ICELANDAIR HF nebyla

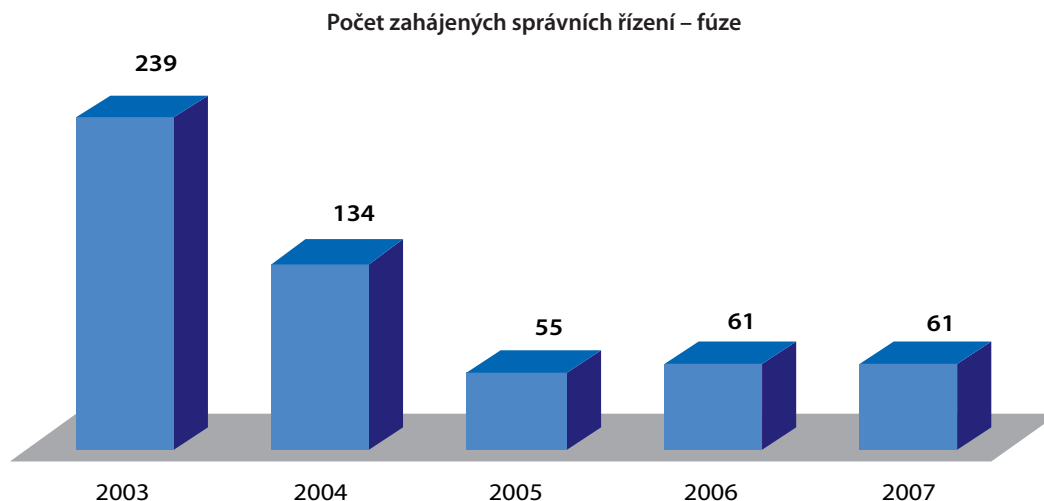
přímo či nepřímo činná na území ČR, nedojde tudíž ke snížení úrovně tržního prostředí. V oblasti letecké přepravy navíc působí několik významných konkurenčních společností, mezi něž patří především České aerolinie a.s.

POSÍLENÍ POZICE SKUPINY HEINEKEN

ÚOHS povolil převzetí Královského pivovaru Krušovice, a.s. rakouskou společností BRAU-UNION Aktiengesellschaft, která náleží do skupiny jednoho z nejdůležitějších producentů piva na světě Heineken. V České republice působí velké množství společností činných v oblasti výroby a distribuce piva. Nejdůležitějším soutěžitelem na trhu je společnost Plzeňský Prazdroj, druhým nejsilnějším subjektem na trhu je společnost Pivovary Staropramen, a.s. Po převzetí Krušovic se skupina Heineken zařadila na třetí místo. K situaci na trhu s pivem v České republice lze dále konstatovat, že tento trh je charakteristický přítomností několika společností s velkou hospodářskou silou, která je umocněna začleněním těchto společností do celosvětově působících podnikatelských uskupení. ÚOHS navrhouvanou fúzi povolil bez podmínek, a to zejména s ohledem na relativně nižší tržní podíl spojujících se soutěžitelů a na existenci významných konkurenčních subjektů na trhu. Úřad tedy uzavřel, že spojení nezvýší tržní sílu spojovaných soutěžitelů natolik, aby vedlo ke vzniku nebo posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže.

FÚZE POVOLENÁ S PODMÍNKOU

Úřad povolil spojení soutěžitelů Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (dále též „Telefónica“) a DELTAX Systems a.s. (dále též „Deltax“) pod podmínkou splnění závazku, který byl navržen účastníkem řízení kvůli zachování účinné hospodářské soutěže. Úřad toto spojení šetřil v tzv. druhé fázi řízení, neboť měl obavu, že povede k narušení soutěže. Promptním navržením závazku, který Úřad vyhodnotil jako dostačující, napomohla společnost Telefónica rychlému ukončení správního řízení, které by v opačném případě mohlo trvat až 5 měsíců. Soutěžitel Deltax musí dle uvedeného závazku ukončit svou účast na plnění veřejné zakázky Informační systém pro správu interaktivních formulářů (IS ASDM) pro Český telekomunikační úřad. Podle Úřadu hrozilo nebezpečí, že spojením vzniklý celek prostřednictvím této činnosti získá přístup k neveřejným údajům o svých konkurentech, jež jsou využitelné v hospodářské soutěži. Telefónica by tak získala neoprávněnou konkurenční výhodu oproti ostatním soutěžitelům na trhu. Úřad byl na tento problém upozorněn v průběhu správního řízení jedním z konkurentů společnosti Telefónica. Jmenovaná zakázka již byla převedena na nezávislou osobu.

ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ A SOUDNÍ PŘEZKUM

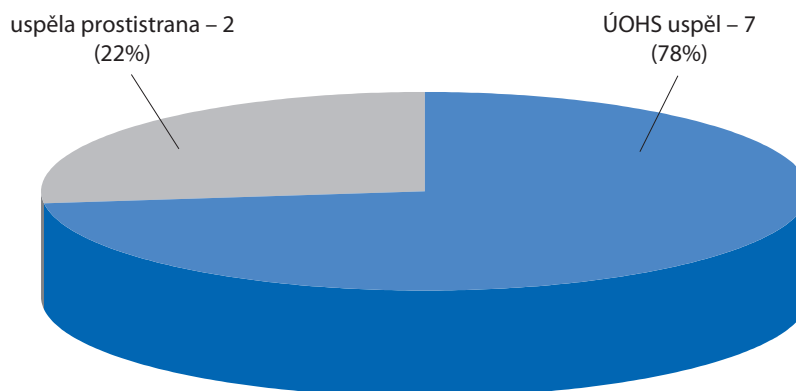
V roce 2007 výrazně stoupl počet podaných rozkladů, a to na 46. Vydáno bylo celkem 11 druhostupňových rozhodnutí, a to v řízeních, jejichž účastníky bylo často několik společností. Ve čtyřech případech bylo předchozí prvostupňové rozhodnutí potvrzeno, 5x bylo původní rozhodnutí změněno, 1x bylo prvostupňové rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k novému projednání a v jednom případě bylo správní řízení zastaveno. Šesti pravomocnými druhostupňovými rozhodnutími byly uloženy pokuty v celkové výši: 1 393 995 000,- Kč.

Co se týče přezkumu jednotlivých rozhodnutí Úřadu soudy, je ÚOHS podobně jako v předchozích letech úspěšný přibližně ze dvou třetin. Z celkem 30 rozsudků jednotlivých soudních instancí (včetně Ústavního soudu), bylo 21 ve prospěch ÚOHS, v osmi případech uspěla protistrana. Jeden případ byl vrácen Nejvyšším správním soudem Krajskému soudu v Brně, soud tak meritorně nerozhodl a z části vyhověl oběma stranám.

První přezkumnou instancí rozhodnutí ÚOHS je Krajský soud v Brně. Ten v roce 2007 zrušil několik významných rozhodnutí úřadu. Jednalo se zejména o případ zneužití dominantního postavení společnosti RWE s významnou sankcí. Toto rozhodnutí bylo zrušeno z procesních důvodů, neboť Úřad aplikoval podobně jako v jiných případech české i komunitární právo. Paralelní aplikace národního a komunitárního práva, kdy se jedno jednání hodnotí z hlediska dvou právních řádů, je přitom dle názoru ÚOHS standardní, užívaná v naprosté většině členských států EU a výslovně předvídaná komunitárním právem. Proto byla v daném případě (podobně i v řadě dalších z jiných důvodů) podána kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Nejvyšší správní soud v roce 2007 osm rozsudků Krajského soudu v Brně ve věcech ochrany hospodářské soutěže zrušil.

Z uvedeného je tedy zřejmé, že aktuální bilance úspěšnosti ÚOHS při přezkumu jeho rozhodnutí soudy je v daném roce vždy relativní a jednotlivá rozhodnutí se mohou ještě měnit. Z tohoto důvodu byl sestaven následující graf zahrnující pouze rozsudky, které jednotlivé případy uzavírají (jde o rozsudky Ústavního soudu, konečné rozsudky Krajského soudu v Brně či Nejvyššího správního soudu).

Konečná rozhodnutí soudů v oblasti HS v roce 2007 – bilance ÚOHS

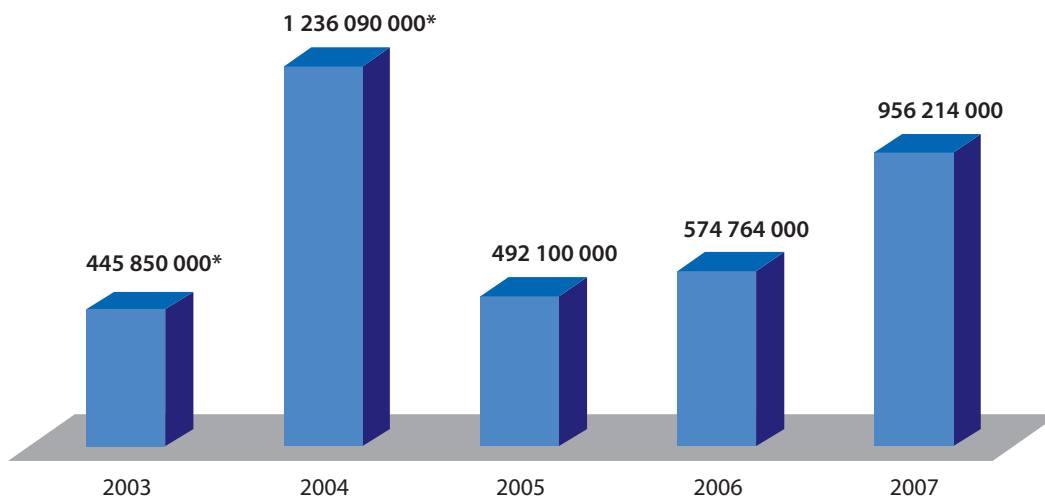
Dle rozsudků soudů obdržených do 31. ledna 2008

Průměrná délka trvání správních řízení zahájených v příslušných letech (ve dnech)

Rok	Antitrust (zneužití dominantního postavení, zakázané dohody)	Fúze	Druhý stupeň
2001	88	30	261
2002	52	37	228
2003	90	34	260
2004	83	35	335
2005	120	30	325
2006	252	33	185
2007	*	32	119

* dokončeno pouze jedno správní řízení za 183 dní

Celková výše počet pokut uložených Úřadem v 1. stupni (v Kč)

* v letech 2003–2004 včetně pokuty 313 mil. Kč pro distributory pohonných hmot

Celkem byly v roce 2007 uhrazeny pravomocné pokuty ve výši 941 906 000,- Kč.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Zadávání veřejných zakázek je poměrně sledovanou oblastí, neboť zde dochází k přerozdělování poměrně velkého množství veřejných prostředků. ÚOHS vykonává dohled nad postupy zadavatelů při zadávání veřejných zakázek od roku 1995. Při své dohledové činnosti, jejímž základem je přezkoumání postupu zadavatelů v rámci správních řízení, aplikuje v pořadí již třetí právní normu, kterou je zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Správní řízení o přezkoumání úkonů zadavatele u ÚOHS může být zahájeno na písemný návrh stěžovatele. Aby se zabránilo podávání nedůvodných návrhů, je stěžovatel povinen složit s podáním návrhu kauci, která obvykle činí jedno procento z nabídkové ceny stěžovatele. Jestliže ÚOHS zjistí, že zadavatel nedodržel postup stanovený pro zadání veřejné zakázky, přičemž tento postup podstatně ovlivnil nebo mohl ovlivnit výběr nevhodnější nabídky, a dosud nedošlo k uzavření smlouvy, uloží nápravné opatření tím, že zruší zadání veřejné zakázky nebo jen jednotlivý úkon zadavatele, a kauci vrátí zpět stěžovateli. Nebylo-li shledáno porušení zákona, které by podstatně ovlivnilo nebo mohlo ovlivnit výběr nevhodnější nabídky, ÚOHS správní řízení zastaví. V takovém případě je kauce příjmem státního rozpočtu. V roce 2007 činila výše složených kaucí 46 976 148,- Kč. Z toho 14 697 951,- Kč propadlo do státního rozpočtu.

ÚOHS nadále zjišťuje v postupu zadavatelů porušení zákona, která ovlivnila nebo mohla podstatně ovlivnit výběr nevhodnější nabídky, a když nelze zjednat nápravu jiným způsobem, tj. již byla uzavřena smlouva s vybraným uchazečem, přistupuje k uložení pokuty, která plní vedle funkce represivní také funkci preventivní. Pokuta za spáchání správního deliktu tedy vedle postihu zadavatele za jeho protizákonné jednání směřuje rovněž k předcházení porušování zákona, resp. k jednání, které je v souladu se zákonem. Obecně platí, že ÚOHS dbá při své rozhodovací činnosti zejména na prevenci. Ukládání pokut je však neméně důležitou složkou dohledové činnosti.

Další možností přezkoumání úkonů zadavatele je zahájení správního řízení z moci úřední, jehož výsledkem může být jak uložení nápravného opatření, tak uložení pokuty, případně zastavení řízení, jestliže se v průběhu správního řízení porušení zákona zadavatelem neprokázalo. V roce 2007 Úřad obdržel k prošetření 281 podnětů a v 70 případech zahájil správní řízení z úřední povinnosti.

LEGISLATIVA

Zadavatelé v současné době při zadávání veřejných zakázek postupují podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Tento legislativní rámec, který odráží platné směrnice ES, je spolehlivou právní úpravou, která zajišťuje hospodárné a transparentní vynakládání veřejných prostředků. Tak jako u každé nové právní úpravy však i stávající zákon vyžaduje legislativní změny, které ukazují jeho aplikace a praxe. V současné době jsou již některé nejasnosti zákona vyřešeny výkladovými stanovisky Úřadu v jeho pravomocných rozhodnutích. Nicméně stále existuje neprovázanost jednotlivých ustanovení zákona nebo jejich logická nesprávnost. Úřad při své kontrolní činnosti sbírá poznatky a zkušenosti, jež budou podkladem pro věcnou novelizaci zákona, na které bude spolupracovat s Ministerstvem pro místní rozvoj, jež je gestorem legislativy v oblasti zadávání veřejných zakázek. Jde o nejasnosti týkající se podání nabídky dodavatelem, který současně nesmí být subdodavatelem jiného dodavatele, formalistické ustanovení § 71 odst. 8 písm. b) týkající se vázanosti obsahem nabídky atd. Podstatným obsahem novelizace bude i zapracování nové evropské směrnice o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek, kterou schválil Evropský parlament. Parlament ČR pak v roce 2007 jednal o „technické novele“ zákona, kterou je např. navrženo vyčlenění finančních limitů platných pro veřejné zakázky do zvláštní právní úpravy tak, aby nebylo nutné při každé změně těchto limitů provádět vždy novelu zákona. Finanční limity proto mají být stanoveny nařízením vlády vydaným na základě zmocnění uvedeného v zákoně. Dále bude odstraněna zjevná chyba v zákoně týkající se dohledové části zákona, a to v ustanovení § 111

odst. 2, kde je chybný odkaz na § 113 odst. 3 namísto odst. 2. S veřejnými zakázkami velice úzce souvisí i problematika koncesí, které jsou upraveny zákonem č. 139/2006 Sb. Dle tohoto zákona bylo v roce 2007 zahájeno pouze jediné řízení.

ROZHODOVACÍ A KONTROLNÍ ČINNOST

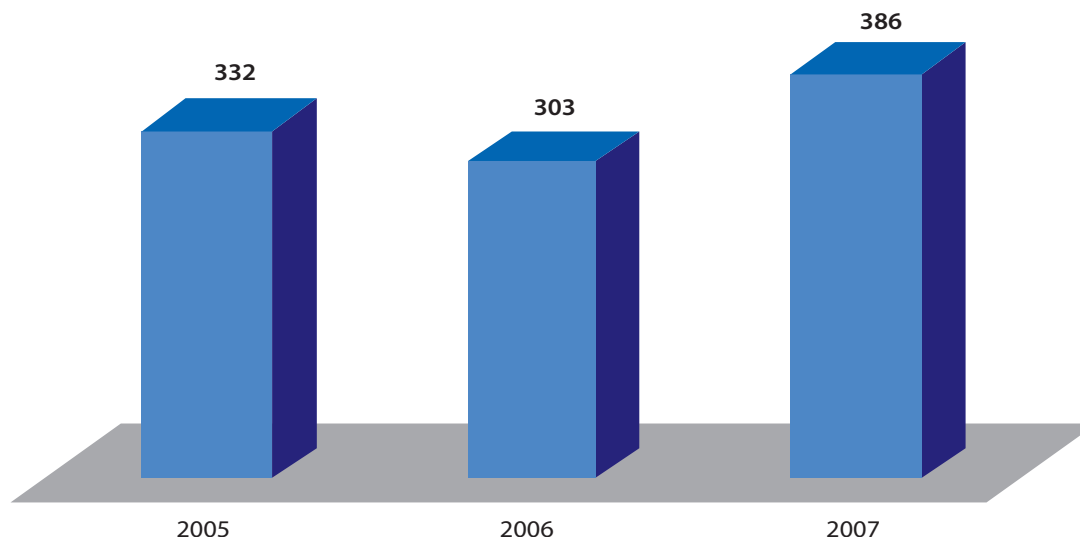
Úřad vydal v roce 2007 celkem 386 prvostupňových rozhodnutí, což je výrazný nárůst oproti předchozímu období. Většina správních řízení byla zahájena na návrh jednotlivých uchazečů o veřejnou zakázku. Pokuty byly uloženy v 83 případech – jedná se přitom v souhrnu o částku téměř 11 milionů korun. Vyšší je podobně jako v roce 2006 výše kaucí, které propadly do státního rozpočtu (celkem 14,7 mil. korun). V oblasti kontrol byla ukončena rozsáhlá prověrka zadávání veřejných zakázek Statutárním městem Zlín. Tato kontrolní akce byla zahájena v roce 2006, celkem bylo přezkoumáno 71 veřejných zakázek. V 18 správních řízeních byla do konce 1. čtvrtletí roku 2007 vydána rozhodnutí, v 5 případech byla rozhodnutí napadena rozkladem (ve 3 případech byla v řízení o rozkladu zrušena uložená pokuta z důvodu uplynutí lhůty 3 let pro uložení sankce, ve 2 případech byl rozklad zamítnut). Na základě provedené kontroly byly Statutárnímu městu Zlín ve správních řízeních uloženy pokuty v úhrnné výši 3 071 000,- Kč. Dokončena byla kontrolní akce u Ministerstva obrany, jejímž výsledkem byla dvě sankční správní řízení. Před dokončením je kontrolní akce zahájena v roce 2006 u Statutárního města Ústí nad Labem. Nově byla v roce 2007 zahájena kontrola Českých drah, a.s. Jejím předmětem je postup uvedené společnosti při realizaci projektu komplexní revitalizace nádraží prezentovaného pod názvem „Živá nádraží“.

Počet obdržených podání (návrhy + podněty)	506 (225+281)
Zahájená správní řízení celkem	321
z toho	
– na návrh	225
– z úřední povinnosti (z podnětů – 70; ze zast. správních řízení – 18; z kontrol – 0; jiné – 8)	96
Počet neukončených správních řízení k 31.12.2007	111
Vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem	386
Předběžná opatření + zamítnutí předběžného opatření	64 + 59
Vydaná rozhodnutí ve věci	284
z toho	
– zastavená správní řízení – neshledáno pochybení	48
– rozhodnutí o nápravě + sankce	236
Zastavená správní řízení z procesních důvodů	102

Počet uložených pokut	83
Výše pravomocných pokut v r. 2007	10.802.500 Kč
Výše pokut splatných v roce 2007 dle výpisu ČNB	9.881.500 Kč

Výše správních poplatků splatných v r. 2007	182.500 Kč
Výše kaucí složených v roce 2007	46.976.148 Kč
Výše kaucí, které propadly do státního rozpočtu v roce 2007	14.697.951,75 Kč

Vydaná prvostupňová rozhodnutí

NEDOSTATKY PŘI APLIKACI ZÁKONA

Za nejzávažnější případy porušení zákona lze považovat situace, kdy zadavatel buď podle zákona nepostupuje vůbec, nebo osloví přímo jednoho dodavatele a nevytvoří tak transparentní soutěžní prostředí. Je logické, že při větším počtu uchazečů zadavatel profituje z nižší nabídnuté ceny, která bývá výsledkem konkurenčního boje o veřejnou zakázku. Stávají se však situace, kdy zadavatel postupuje neoprávněně zjednodušenou formou jednacím řízení bez uveřejnění. V takových případech je však ze strany ÚOHS sankcionován citelnou pokutou. Jedná se totiž o flagrantní porušení zákona. Příkladem je postup Moravských naftových dolů s.p. v roce 2007. Mezi další závažná pochybení zadavatelů patří neoprávněné rozdělení zakázky na několik menších a obcházení závazných limitů pro otevřené zadání. Opakujícím se problémem je uvedení požadavků nebo odkazů na obchodní firmy, názvy nebo jména a příjmení, specifická označení zboží a služeb, které platí pro určitou osobu, apod. zadavatelem přímo v zadávacích podmínkách. Další nedostatky lze spatřovat např. v tom, že hodnocení jednotlivých nabídek neprobíhá v souladu se stanovenými kritérii, uchazeči bývají vylučováni ze zadávacích řízení z důvodu formálních nedostatků (špatné číslování stránek), zadavatelé požadují po uchazečích splnění kvalifikačních předpokladů, jež nemají vztah k plnění veřejné zakázky apod.

VYBRANÉ PŘÍPADY

MORAVSKÉ NAFTOVÉ DOLY S.P.

Úřad uložil pravomocně dosud nejvyšší sankci pět milionů korun státnímu podniku v likvidaci Moravské naftové doly. Důvodem bylo zadání veřejné zakázky na sanace ekologických škod – likvidace ropoplynových vrtů a sond v jednacím řízení bez uveřejnění, tedy bez transparentní soutěže. Celkový objem zakázky přitom převyšoval 4 miliardy korun. Pochybení se dopustila bývalá likvidátorka státního podniku, která byla v polovině července 2007 odvolána (smlouva s vybraným uchazečem Purum s.r.o.

byla uzavřena 25.6.2007). Nově jmenovaný likvidátor ve svém stanovisku v rámci správního řízení připustil, že v tomto případě nebyly naplněny podmínky zákona pro použití jednacích řízení bez uveřejnění. Zadavatel totiž v průběhu řízení neprokázal, že by v dané věci šlo o krajně naléhavý případ.

NETRASPARENTNÍ LOSOVÁNÍ

Úřad se na základě informací z internetu začal zabývat neprůhledným losováním při zadávání veřejné zakázky zadavatele Statutární město Karlovy Vary. Pravomocně byla tomuto zadavateli uložena pokuta 500 tisíc korun. Důvodem jsou závažná pochybení při zadávání veřejné zakázky na „Výstavní, sportovně kulturní a kongresové centrum“, jejíž objem činí více než 1 mld. korun. Zadavatel porušil zákon o veřejných zakázkách, když neprovedl transparentním způsobem omezení počtu zájemců pro účast v užším řízení. Zadavatel v daném případě postupoval následovně. Zadáním dané zakázky pověřil společnost STORMEN s.r.o. Ta následně bez řádného důvodu sama pověřila losováním společnost Stone Block a.s. Omezení počtu zájemců pro účast v soutěži tak provedla v šetřeném případě osoba odlišná od zadavatele i od osoby pověřené výkonem zadavatelských činností. Pověření společnosti Stone Block přitom schválil až dodatečně. Již tento postup vzbuzuje pochybnosti o regulérnosti a dostatečné transparentnosti úkonů zadavatele. ÚOHS se ve správním řízení především podrobně zabýval videozáznamem losování, který je veřejně přístupný. Z něj je zřejmé, že osoba, která losování provedla, manipulovala s lístky v losovací nádobě. Losování, při němž losující osoba manipuluje s losovacími lístky, a to z jakýchkoliv důvodů, nelze přitom označit za transparentní. Losování prvních tří společností proběhlo nepoměrně kratší dobu než dalších dvou. Poslední vylosovanou společností byl přitom pozdější realizátor zakázky sdružení SYNER-BAU-STAV-METROSTAV. Rozdílnost v délce losování byla vysvětlována „slepenými“ losovacími lístky. Toto vysvětlení ÚOHS ve správním řízení nepovažoval za věrohodné, mj. proto, že po vysypání všech zbylých losovacích lístků z nádoby byly všechny samostatné bez jakýchkoliv známek slepení. Samotné přezkoumání lístků nebylo možné, neboť zadavatel je v průběhu správního řízení nepředložil a uvedl, že je nemá k dispozici. Za netransparentní omezení počtu zájemců o zakázku bylo pokutováno také Statutární město Zlín, a to částkou 3 mil. korun. Tato sankce byla uložena pravomocně za pochybení u 13 veřejných zakázek. Losování v těchto případech proběhlo pouze za účasti členů komise jmenované zadavatelem, tedy bez veřejné kontroly (kterou zajišťuje notář, jednotliví uchazeči).

ZAKÁZKA BEZ VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ

Pravomocně byla uložena pokuta 100 tisíc korun Fakultní nemocnici Olomouc. Nemocnice vypsal v roce 2003 veřejnou obchodní soutěž na dodávku počítačového systému. Vítězem této soutěže se stala společnost IBM Česká republika. Stejná společnost pak byla o rok později vyzvána k dodávce 500ks osobních počítačů, stejného počtu monitorů a k dodávce manažerského informačního systému. Tento postup ale byl v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách, neboť k podpisu smlouvy došlo již bez výběrového řízení. Zadavatel byl v daném případě povinen postupovat podle zákona, a to otevřeným nebo užším řízením. Je totiž možné, že by v rámci soutěže dostal i výhodnější nabídku, než jakou mu nakonec poskytla oslovená firma IBM.

MINISTERSTVO OMEZILO ÚČAST UCHAZEČŮ V TENDRU

Úřad uložil pokutu 100 tisíc korun Ministerstvu spravedlnosti. Pochybení se týkají veřejné zakázky na realizaci insolvenčního rejstříku. Vybraným dodavatelem rejstříku úpadců je firma ICZ a.s. Ministerstvo chybně vymezilo minimální úroveň kvalifikačních předpokladů, když po uchazečích požadovalo mj. vyšší základního kapitálu minimálně 5 milionů korun. Základní kapitál uchazečů o veřejnou zakázku je přitom pouze účetní hodnotou, společnost tento svůj počáteční vklad může dále využívat ke své činnosti. Po založení společnosti proto základní kapitál nic nevyovídá o aktuální ekonomické a finanční situaci firmy.

Takto zvolený kvalifikační předpoklad nemůže odpovídat druhu, rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky. Ministerstvo dále pochybilo tím, že u seznamu techniků vyžadovalo zaměstnance dodavatele nebo subdodavatele v hlavním pracovním poměru. V tomto případě se jedná o další nepřiměřené omezení pro uchazeče, neboť ze zákona vyplývá, že zadavatel může požadovat seznam techniků, avšak bez ohledu na to, zda jde o zaměstnance nebo osoby v jiném vztahu k dodavateli.

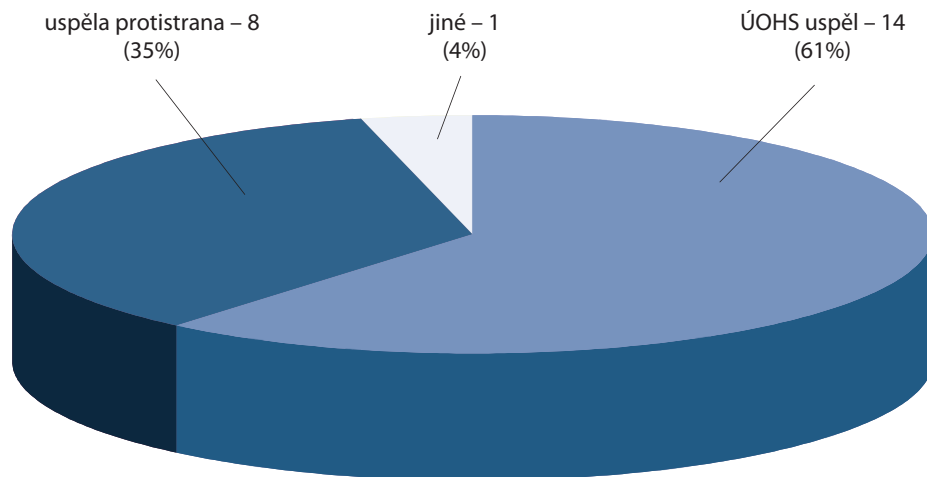
ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ A SOUDNÍ PŘEZKUM

V oblasti veřejných zakázek dochází v jednotlivých letech k postupnému nárůstu počtu podávaných rozkladů. V roce 2005 bylo podáno 105 odvolání k předsedovi ÚOHS, v roce 2006 - 159 a konečně v roce 2007 to bylo celkem 205 rozkladů. S počtem podaných rozkladů souvisí logicky i zvyšující se počet případů projednávaných u jednotlivých soudů.

Z celkem 37 rozsudků jednotlivých soudů, jich bylo v roce 2007 ve prospěch ÚOHS 20. Jedním z těchto úspěšných případů byl mimo jiné i přezkum největšího tendru České republiky na dodavatele mýtného na českých dálnicích Nejvyšším správním soudem.

Vzhledem k tomu, že rozsudky jednotlivých soudních instancí jsou někdy protichůdné, může se aktuální bilance úspěšnosti ÚOHS postupně měnit. Z tohoto důvodu byl sestaven následující graf zahrnující pouze rozsudky, které jednotlivé případy uzavírají (konečné rozsudky Krajského soudu v Brně či Nejvyššího správního soudu).

Konečné rozhodnutí KS a NSS v oblasti VZ v roce 2007 – bilance ÚOHS

Dle rozsudků soudů obdržených do 31. ledna 2008

VEŘEJNÁ PODPORA

Veřejnou podporou se rozumí takové opatření, které je financováno z veřejných prostředků, zvýhodňuje určité podniky (podnikatele) nebo odvětví výroby a je selektivní; dále narušuje nebo hrozí narušením hospodářské soutěže a má vliv na obchod mezi členskými státy Evropské unie. Za veřejné prostředky jsou pak považovány všechny prostředky ze státního rozpočtu, prostředky poskytnuté samosprávnými celky (obce, kraje) či subjektem založeným státem nebo subjektem, který stát může kontrolovat a v němž má stát rozhodující vliv.

Prioritní politikou Evropské unie je posílení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky, v čemž hraje veřejná podpora významnou roli. Jakékoliv prostředky poskytované ze státních zdrojů mají potenciál zvýhodnit určité podniky nebo odvětví, a tím narušit hospodářskou soutěž. Z tohoto důvodu je veřejná podpora právem Evropského společenství (ES) v zásadě zakázána, mohou se však vyskytnout určité okolnosti, za nichž je možno z tohoto zákazu poskytnout výjimku.

Podle Smlouvy o založení ES je důvodem pro poskytnutí výjimky zejména podpora rozvoje oblastí, v nichž je abnormálně nízká životní úroveň či závažný nedostatek pracovních sil nebo podpora určitých ekonomických aktivit či odvětví, která nemá negativní vliv na hospodářskou soutěž. Rozlišujeme tři hlavní kategorie podpory – regionální podporu, horizontální podporu (podpora malých a středních podniků, vědy a výzkumu, ochrany životního prostředí, na restrukturalizaci a záchranu podniků v obtížích, služby obecného hospodářského zájmu) a sektorovou podporu (zemědělství, rybolov a lesní hospodářství, doprava).

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže měl v České republice v letech 2000-2004 v oblasti veřejné podpory rozhodovací pravomoc. Povoloval tedy výjimky ze zákazu veřejné podpory a schvaloval podpůrné programy. Od vstupu ČR do Evropské unie v květnu 2004 převzala rozhodovací pravomoc Evropská komise. Poskytovatelé veřejné podpory mají povinnost notifikovat EK novou podporu, kterou mají v úmyslu poskytnout či změnu existující podpory, a to prostřednictvím Úřadu. Veřejná podpora poskytovaná v oblasti zemědělství (ve smyslu definice zemědělství, stanovené v Příloze I Smlouvy o založení ES) je oznamována prostřednictvím Ministerstva zemědělství. Veřejnou podporu je poskytovatel oprávněn poskytnout až po jejím schválení v Bruselu.

ČINNOST ÚŘADU

Od vstupu do EU plní Úřad v oblasti veřejné podpory roli koordinační, monitorovací a poradenské jednotky. V této své úloze Úřad v roce 2007 mimo jiné poskytl 100 doporučujících stanovisek k investičním pobídkám, 1098 stanovisek poskytovatelům či příjemcům podpory a vypracoval 124 připomínek k návrhům právních předpisů ČR.

V souladu se zákonem č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů, ve znění platném do nabytí účinnosti novely č. 159/2007 Sb., bylo Úřadu předloženo celkem 94 žádostí o poskytnutí investičních pobídek. V 81 případech Úřad shledal, že navrhovaná míra i výše veřejné podpory jsou v souladu s platnými předpisy (ES) v oblasti veřejné podpory a investice bude znamenat pro region přínos. V šesti případech Úřad doporučil snížit míru veřejné podpory, a to zejména z důvodu situace na posuzovaném trhu, kde vyšší míra podpory by mohla závažnějším způsobem narušit hospodářskou soutěž. Ve dvou případech pak Úřad doporučil investiční pobídky neposkytnout. Jednalo se o investiční záměry, jež měly být realizované v tzv. citlivých odvětvích, v nichž je regionální veřejná podpora, kterou investiční pobídky představují, zakázána. Ve dvou případech bylo doporučeno veřejnou podporu notifikovat Evropské komisi, a to z důvodu překročení stanovených prahových hodnot při výpočtu výše veřejné podpory, s nímž právní předpis ES spojuje povinnost individuálního oznámení veřejné podpory.

LEGISLATIVNÍ ZMĚNY

Od 2. července 2007, kdy nabyl účinnosti zákon č. 159/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, byla pravomoc podílet se na posuzování pobídek vyňata z kompetence Úřadu. K investičním záměrům podaným po tomto datu se tedy Úřad již nevyjadřuje.

V roce 2007 se Úřad rovněž podílel na vytváření nových právních předpisů ES v oblasti veřejné podpory, a to konkrétně poskytování veřejné podpory v oblasti životního prostředí, rizikového kapitálu a státních záruk. Úřad se dále účastnil jednání o budoucí podobě tzv. superblokované výjimky. Ta by měla zjednodušit a zpřehlednit podmínky pro poskytování veřejné podpory, která nepodléhá oznamovací povinnosti vůči EK. V současné době je k dispozici 5 blokovaných výjimek, jež v případě splnění daných podmínek vyjímají z notifikační povinnosti následující typy podpor: podporu pro malé a střední podniky, podporu na výzkum a vývoj ve prospěch malých a středních podniků, podporu na zaměstnanost, podporu na vzdělávání a regionální podporu. Komise navrhuje soustředit uvedené blokované výjimky do jedné a dále rozšířit její působnost na oblast podpory na ochranu životního prostředí, podpory ve formě rizikového kapitálu a podpory na výzkum a vývoj pro velké podniky. Komise předpokládá, že konečná verze nařízení o blokovaných výjimkách bude přijata do poloviny roku 2008. Úřad se rovněž podílel na úpravě stávajícího interaktivního systému oznamování veřejných podpor a na novelizaci procesních pravidel.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Evropská komise v roce 2007 obdržela od stěžovatelů několik podnětů na přezkoumání poskytování veřejné podpory v České republice, přičemž na jejich vyřízení se Úřad aktivně podílel. Úřad rovněž k EK zaslal celkem 46 notifikací a oznámení dle blokovaných výjimek. Významná je ta skutečnost, že všechny dosud oznámené veřejné podpory byly České republice v Bruselu schváleny a shledány slučitelnými se společným trhem.

Stalo se tak i v květnu 2007 u významné podpory pro korejskou společnost Hyundai Motor Company, která investuje v Nošovicích na Frýdecko-Místecku do výstavby nového závodu na výrobu osobních automobilů. Evropská komise svým rozhodnutím schválila přímou dotaci a prodej pozemků za zvýhodněnou cenu do celkové výše 111 mil. euro. Mimo uvedené získá společnost Hyundai také veřejnou podporu podle zákona o investičních pobídkách ve formě slevy na dani z příjmu, hmotné podpory na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpory na rekvalifikaci zaměstnanců. Celková výše všech uvedených podpor může dosáhnout částky až 194,49 mil. euro. Realizace investice musí přispět k rozvoji regionu, mimo jiné ve formě vytváření nových pracovních míst a nových příležitostí pro subdodavatele z regionu.

Úspěšně rovněž skončila restrukturalizace ocelářského průmyslu. V červnu 2007 EK schválila Českou republikou navrhované změny restrukturalizačního plánu společnosti Válcovny plechu Frýdek-Místek. Změnu investičního plánu Komise přijala zejména proto, že nepovede k nadměrné veřejné podpoře. Podstatná je v této souvislosti mj. i skutečnost, že došlo ke snížení veřejné podpory. Válcovny musely do státního rozpočtu vrátit 24,88 mil. Kč. Tato částka odpovídala výši státní podpory vázané na nerealizované investice.

V únoru 2007 byla schválena státní podpora na odstraňování škod vzniklých povodní v roce 2006 na majetku subjektů provozujících veřejné přístavy a vnitrozemskou vodní dopravu. Cílem tohoto režimu bylo obnovit původní rozsah činnosti veřejných přístavů a provozovatelů vnitrozemské vodní dopravy postižených povodní na jaře 2006 v České republice. Celkový schválený rozpočet opatření byl 47 388 000 CZK a opatření bylo schváleno na období do konce roku 2007.

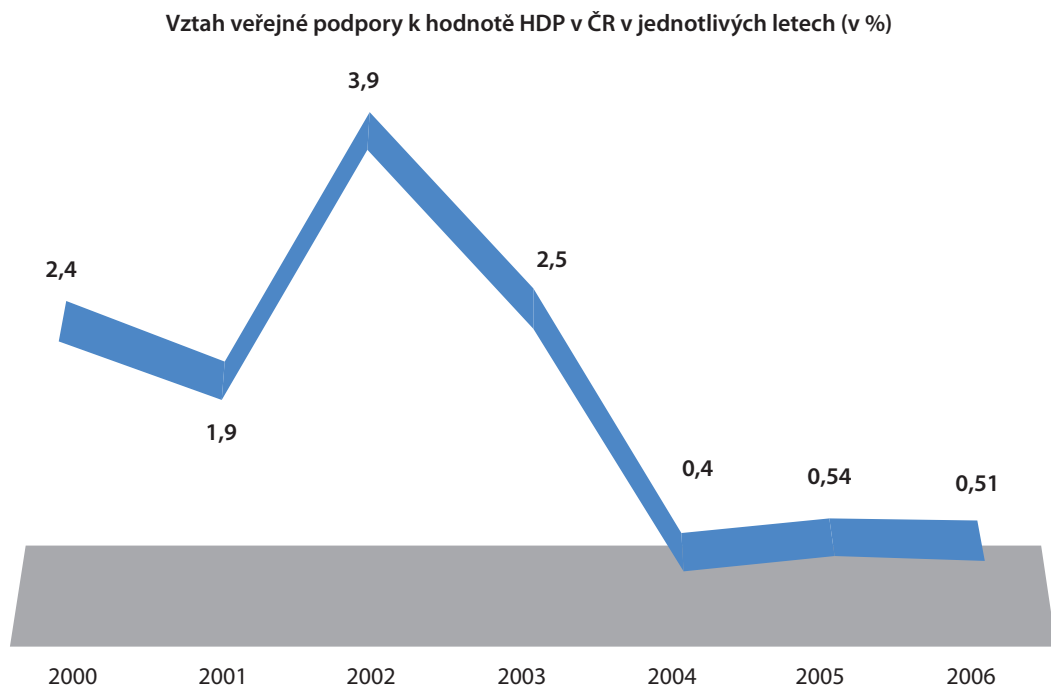
V září roku 2007 bylo EK ukončeno formální šetření týkající se zbývajících částí programu na podporu kombinované dopravy pro období let 2006 až 2010. ČR se nakonec podařilo přesvědčit EK o souladu podpory na nákup a modernizaci vozů pro kombinovanou dopravu s *acquis*. Očekávaný rozpočet celého programu na období 2006-2010 činí 1,58 miliardy CZK.

Dále byla EK v květnu 2007 schválena státní podpora ve formě státní záruky pro účely financování nákupu železničních kolejových vozidel společnosti České dráhy. Toto opatření se týkalo pokrytí jistiny úvěru společnosti EUROFIMA. Tato záruka byla sice novým opatřením, ale ve své podstatě shodným se zárukami, které ČR Českým drahám poskytla už v letech 2005 a 2006.

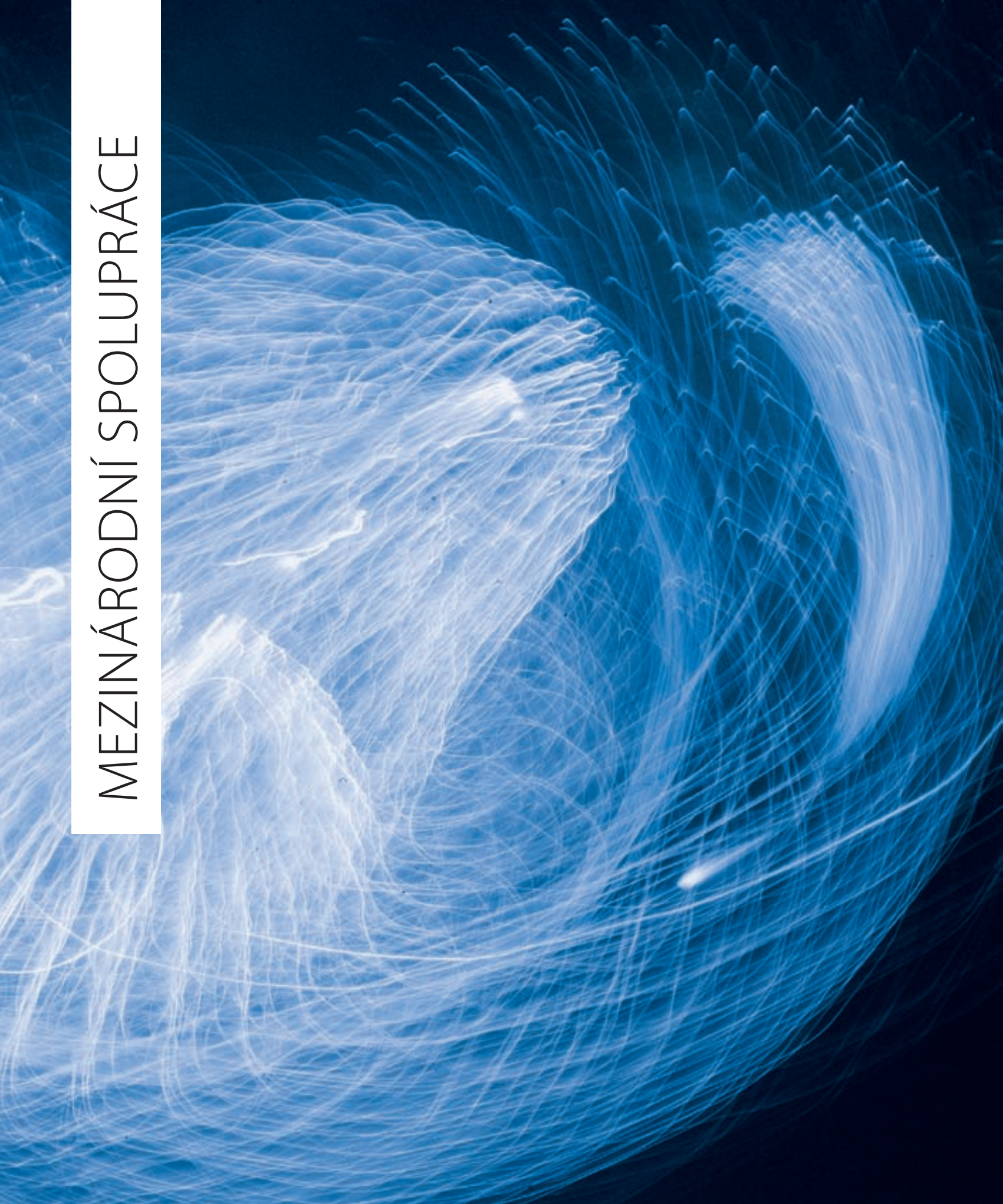
Stanoviska Úřadu k investičním pobídkám pro MPO v roce 2007

Počet žádostí o investiční pobídky celkem	94
z toho:	
doporučeno	81
doporučeno snížit míru veřejné podpory	6
nedoporučeno	2
nutná notifikace	2
zpětvzetí žádosti o investiční pobídku	1
nebylo vydáno doporučení k 31. 12. 2007	2

Údaje k 31. 12. 2007

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

1. SPOLUPRÁCE V RÁMCI EVROPSKÉ UNIE

Hlavní platformou pro spolupráci mezi soutěžními úřady Evropské unie je Evropská soutěžní síť (ECN). Nejvýznamnější otázky související s činností ECN spolu s dalšími aktuálními tématy ochrany hospodářské soutěže byly projednány na setkání nejvyšších představitelů národních soutěžních úřadů v listopadu 2007 v Bruselu. Jednání se účastnil i předseda ÚOHS Martin Pecina. Byly zde prezentovány souhrny sektorových šetření energetického a bankovního trhu. Mezi další klíčová témata patřilo soukromoprávní prosazování soutěžního práva, modernizace přístupu k posuzování zneužití dominantního postavení (reforma článku 82) a otázky optimalizace řízení před Evropskou komisí.

V roce 2007 proběhla plenární zasedání ECN, kterých se účastnili i zástupci Úřadu. Hlavními oblastmi byly zejména rozšíření spolupráce mezi členskými úřady, příprava smlouvy o spolupráci v oblasti ochrany hospodářské soutěže s Jižní Koreou a soukromoprávní prosazování soutěžního práva. Úřad v roce 2007 v rámci sítě ECN kladl důraz především na účast v pracovních skupinách pro oblast zneužití dominantního postavení, Leniency a cooperation issues, dále také v sektorálních podskupinách pro bankovníctví, energetiku, motorová vozidla a svobodná povolání. V rámci jednání skupin dochází k výměně zkušeností a poznatků mezi zástupci jednotlivých členských států. Završením dosavadní činnosti pracovní skupiny pro Leniency bylo přijetí tzv. modelového Leniency programu ECN. Tento program byl Úřadem využit při vytváření nového Leniency programu (program aplikace mírnějšího režimu při ukládání pokut v kartelových případech). Úřad v rámci širokých aktivit v pracovní skupině pro svobodná povolání inicioval přezkum předpisů a dokumentů evropských asociací a sdružení jednotlivých svobodných povolání. Obdobný přezkum Úřad provádí i v České republice. Zástupci Úřadu se dále účastnili jednání tzv. poradních výborů Evropské komise, kde se projednávají konkrétní případy aplikace soutěžních pravidel za účelem dosažení všeobecného konsensu. V roce 2007 pokračovala účast zástupců Úřadu v pracovních skupinách Sdružení evropských úřadů (ECA), a to zejména ve skupinách pro finanční služby a sankce.

Aktuální kapitolou evropských vztahů je příprava Úřadu na předsednictví ČR v Radě EU v první polovině roku 2009. Úřad se v této době zaměří především na čtyři klíčová témata – posílení soukromoprávního vymáhání nároků vyplývajících z porušení soutěžního práva, harmonizaci Leniency programů členských států, doplnění nařízení Rady o fúzích a procedurální otázky veřejné podpory. Jako gestor vystupuje Úřad ve formaci Rady pro konkurenceschopnost. Prioritní témata Úřad konzultuje se zástupci soutěžních orgánů Francie a Švédska, tedy zemí, které budou mít předsednictví před a po českém termínu. V souvislosti s předsednictvím probíhalo v roce 2007 intenzivní vzdělávání zaměstnanců Úřadu.

2. SPOLUPRÁCE V RÁMCI MEZINÁRODNÍCH USKUPENÍ (OECD, ICN, UNCTAD)

Jednou z nejvýznamnějších událostí ve světě soutěžní politiky jsou výroční konference Mezinárodní soutěžní sítě (ICN). V roce 2007 se tato konference konala v Moskvě za účasti zástupců více než stovky soutěžních úřadů a dalších odborníků. Z úspěchů dosažených v rámci spolupráce členských zemí ICN v průběhu předchozího roku byla na konferenci představena rozsáhlá zpráva z oblasti zneužívání dominantního postavení, další část tzv. manuálu o boji s kartely a doporučení pro oblast kontroly fúzí. Rovněž se jednalo o zintenzivnění mezinárodní spolupráce při boji s kartely. Úřad byl na třídní konferenci zastupován delegací vedenou jeho předsedou. Předseda Úřadu moderoval diskusní panel, který se věnoval soutěžní politice v oblasti státních monopolů a na jednom z plenárních zasedání prezentoval úspěchy českého soutěžního úřadu s implementací doporučení Mezinárodní soutěžní sítě v oblasti notifikace fúzí. Zástupci Úřadu v roce 2007 participovali na činnosti jednotlivých pracovních skupin ICN, zejména skupin pro zneužití dominantního postavení, kartely a fúze. V loňském roce rovněž za účasti zástupců Úřadu proběhly workshopy o fúzích a kartelech. V závěru roku 2007 započaly přípravy na Merger Workshop, který bude Úřadem pořádán pod hlavičkou ICN v Brně v březnu 2008.

Úřad se v roce 2007 opět účastnil aktivit Výboru OECD (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj) pro hospodářskou soutěž a jeho pracovních skupin. Pro zasedání soutěžního výboru, jež se koná třikrát ročně, Úřad připravil několik příspěvků, které byly zástupci Úřadu v čele s předsedou rovněž prezentovány. V loňském roce Úřad rovněž nemalou měrou přispěl k vypracování ekonomického přehledu České republiky ze strany OECD, jenž bude publikován na jaře roku 2008. Úřad také zpracovával stanovisko týkající se soutěžní politiky v Izraeli v souvislosti s přípravou Izraele na vstup do OECD. V závěru roku 2007 bylo zahájeno tzv. peer review soutěžní politiky České republiky. Jedná se o komplexní hodnocení soutěžní politiky České republiky experty OECD. Výsledkem peer review je formulace doporučení a opatření s cílem zkvalitnit provádění soutěžní politiky.

Delegace Úřadu se zúčastnila jednání stálé Konference OSN pro obchod a rozvoj (UNCTAD), které se konalo v Ženevě. Předseda Úřadu vystoupil na zasedání soutěžní sekce s příspěvkem týkajícím se intenzifikace globální soutěže a boje s chudobou rozvojových zemí. Další témata programu byla věnována soutěži na energetických trzích, dále soutěžní politice v oblasti práv duševního vlastnictví a v neposlední řadě hodnocení efektivnosti činnosti soutěžních úřadů.

3. SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČNÍMI SOUTĚŽNÍMI ÚŘADY

Rozvíjení bilaterální spolupráce se zahraničními soutěžními úřady je jednou z dlouhodobých priorit činnosti Úřadu. Úřad se snaží posilovat již v minulosti navázané vztahy a zároveň navazovat další. Významnou formou pro rozvíjení spolupráce se zahraničními partnery je účast zástupců Úřadu na mezinárodních fórech.

Delegace Úřadu v čele s předsedou navštívila v roce 2007 mimo jiné rakouský a nizozemský soutěžní úřad. Tématy diskuse bylo zejména prosazování soutěžního práva v důležitých sektorech ekonomiky jako je např. energetika, maloobchod a bankovníctví a dále spolupráce obou úřadů v rámci fungování Evropské soutěžní sítě.

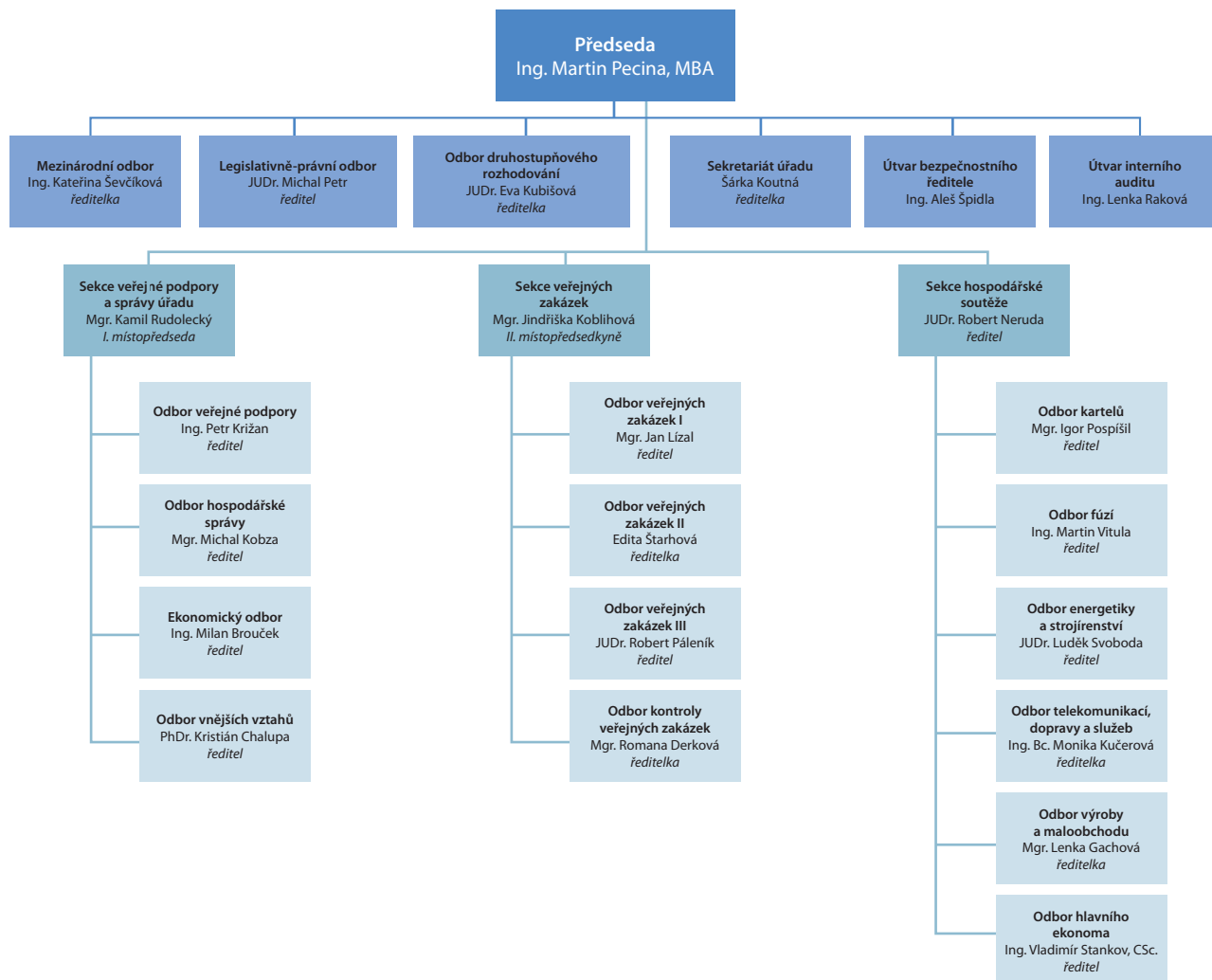
Nezanedbatelná byla i spolupráce se soutěžními úřady mimo Evropskou unii, jednak v rámci mezinárodních konferencí a seminářů a zároveň i na bilaterální úrovni. V loňském roce navštívila ÚOHS delegace moldavského soutěžního úřadu, předmětem jednání byl rozvoj soutěžního politiky v Moldávii. Na základě Memoranda o spolupráci s ruskou Federální antimonopolní službou proběhla výměnná stáž pracovníků obou úřadů.

LIDSKÉ ZDROJE A OSVĚTA

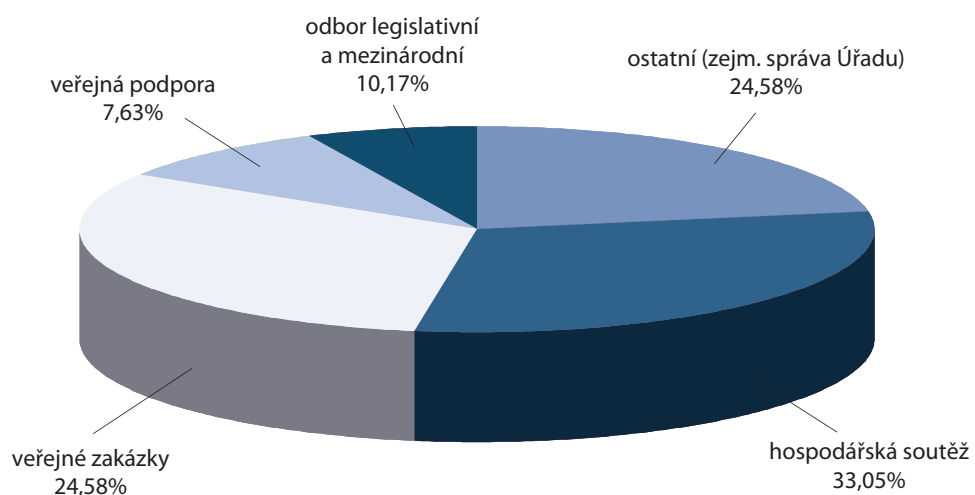

ÚOHS je z hlediska počtu zaměstnanců stabilizovanou institucí. Průměrný věk zaměstnance byl v lednu 2008 necelých 38 let. Mírně převažují ženy nad muži (je jich 52 procent). Limit počtu pracovníků se vzhledem k blížícímu předsednictví České republiky v Evropské unii zvýší v roce 2008 dočasně ze 124 na 126. Důležitou událostí byly některé organizační změny učiněné předsedou Úřadu v druhé polovině roku 2007. Významnou modifikací je především sjednocení dosavadních dvou sekcí ochrany hospodářské soutěže do Sekce hospodářské soutěže vedené Robertem Nerudou v září 2007. Společné vedení má vést především k větší efektivitě, k jednotnosti postupů ve správních řízeních i v soutěžní advokacii a celkově ke zvýšení významu této oblasti působnosti Úřadu. V rámci Sekce hospodářské soutěže byly zřízeny odbory kartelů, fúzí, hlavního ekonoma a tři sektorové odbory určené pro šetření případů zneužití dominantního postavení a vertikálních dohod. Změn se dočkala také Sekce veřejných zakázek, kde byl zcela zrušen pražský odbor a naopak byli přijati noví pracovníci v sídle ÚOHS v Brně. Úřad tak již nemá v současnosti žádné detašované pracoviště a po více než 15 letech tak budou v polovině roku 2008 sídlit všichni jeho pracovníci na jedné adrese.

Organizační schéma ÚOHS platné od 1.1.2008

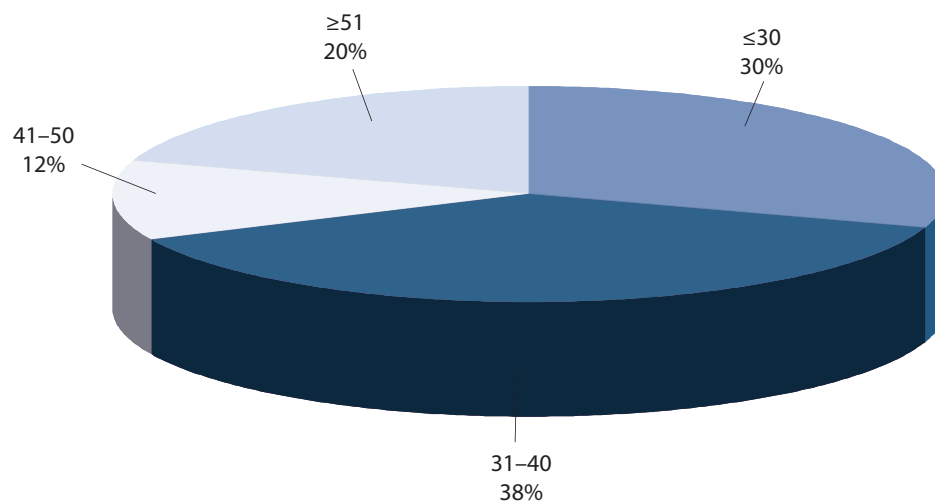

Zaměstnanci Úřadu dle oblasti působnosti

Stav k 10.1.2008

Věková struktura zaměstnanců Úřadu

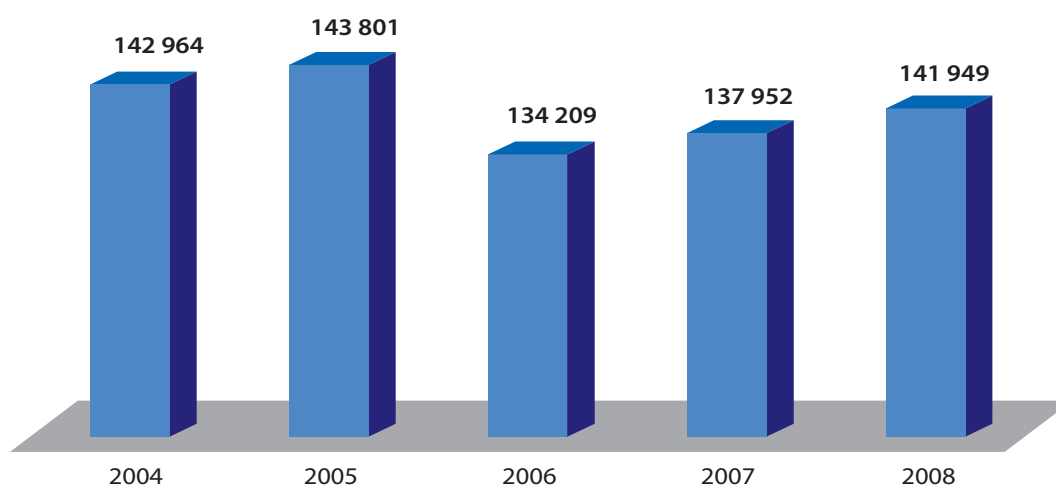
Stav k 10.1.2008

NOVÉ SÍDLO ÚOHS

Rok 2007 konečně z velké části vyřešil problém ÚOHS týkající se nového sídla. Na jaře 2007 se většina pracovníků Úřadu přestěhovala z pronajatých prostor do rekonstruované budovy na tř. Kpt. Jaroše 7 v Brně. Generálním dodavatelem rekonstrukce historické neorenesanční budovy z roku 1904, která původně sloužila jako dívčí penzionát, se stala brněnská stavební společnost KALÁB (cena rekonstrukce nepřekročila 80 mil. korun). Rekonstrukce sídla Úřadu (zejména fasády) byla velice zdařilá. Důkazem je nominace mezi 15 nejlépe opravených kulturních památek Jihomoravského kraje za rok 2007.

Kromě dokončovacích prací na úpravách prostranství před historickou budovou se od srpna 2007 naplno rozběhly i stavební práce na nové přístavbě, jež byly svěřeny ostravské stavební společnosti TCHAS s.r.o., která ve výběrovém řízení předložila nejlevnější nabídku. S touto firmou byla ve druhé polovině července podepsána smlouva o dílo a staveniště jí bylo předáno 24. 7. 2007. Závazný termín dostavby byl stanoven na 290 dní od podpisu smlouvy. V květnu 2008 by se tedy do nové budovy měli přestěhovat zbylí pracovníci ÚOHS ze sekce veřejných zakázek, kteří stále sídlí v pronajatých prostorách. V přístavbě, jež má stát přibližně 90 milionů korun, bude kromě kanceláří také konferenční sál o kapacitě 150 osob.

Schválený rozpočet ÚOHS (v tis. korun)

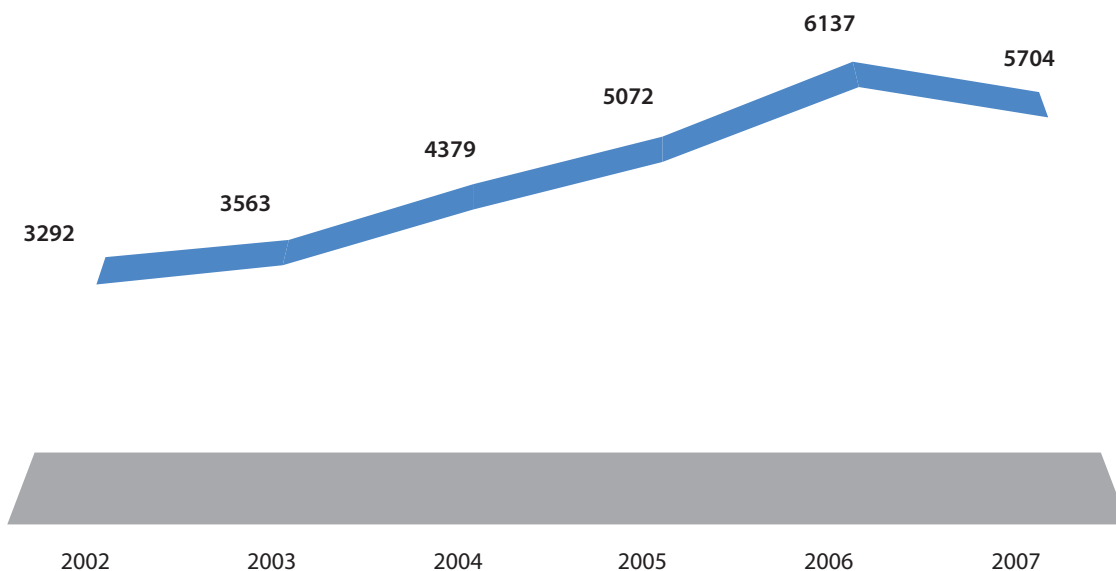

Koncem roku 2007 byla na ÚOHS provedena Ministerstvem financí ČR kontrolní akce s cílem prověřit správnost a hospodárnost vynakládání prostředků státního rozpočtu za období let 2004 až 2006 a účinnost systému finanční kontroly. Kontrole byl podroben zejména rozpočet kapitoly hospodaření s majetkem, účinnost vnitřního kontrolního systému, autoprovaz a používání služebních mobilních telefonů. Jednalo se celkem o cca 10 tisíc stran nejrůznějších dokumentů (faktur, bankovních výpisů, smluv apod.). Ve vyhodnocení kontrolní akce je uvedeno, že účetnictví ÚOHS podává věrný a poctivý obraz, Úřad zajistil realizaci zákona o finanční kontrole a nastavený vnitřní kontrolní systém je přiměřený a účinný. Podobně žádné nedostatky nezjistila ani kontrola Městské správy sociálního zabezpečení Brno, týkající se provádění nemocenského pojištění, plnění povinností při odvodu pojistného a kontrola vyplacených dávek nemocenského pojištění.

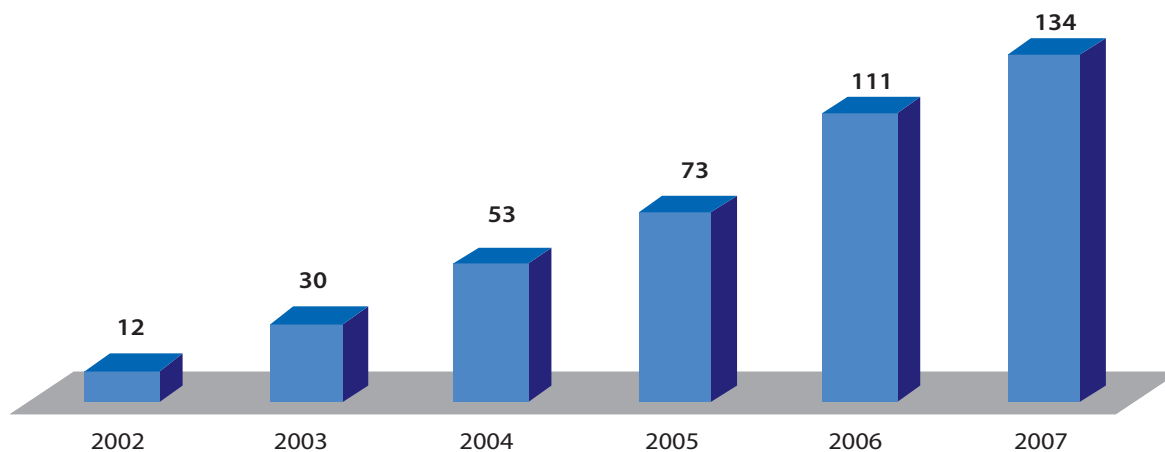
INFORMAČNÍ ČINNOST

Informování novinářů a široké veřejnosti je jednou z priorit činnosti ÚOHS. Odbor vnějších vztahů, který má tuto oblast na starosti, proto v roce 2007 vydal dosud největší počet tiskových zpráv – 134. Z toho 75 bylo věnováno oblasti ochrany hospodářské soutěže, 49 veřejným zakázkám a 10 dění v oblasti veřejné podpory. Nejvýznamnější témata byla přitom prezentována na tiskových konferencích s předsedou Úřadu, popřípadě s řediteli jednotlivých sekcí. Činnost ÚOHS je velice

Počet článků o činnosti ÚOHS v letech 2002–2007 ve sledovaných médiích

Počet vydaných tiskových zpráv v letech 2002–2007

pozorně sledována většinou sdělovacích prostředků. Svědčí o tom například přímý přenos tiskové konference k uložení pokuty za kartel drůbežářů na ČT24 nebo rozhovor s předsedou ÚOHS přenášený v přímém přenosu v hlavní zpravodajské relaci České televize Události (pokuta za „českou losovačku“ v Karlových Varech). ÚOHS vedl v roce 2007 také několik kampaní s cílem informovat veřejnost o významných tématech. Mezi ně patřila například nová metodika pro stanovování pokut v oblasti hospodářské soutěže, nový Leniency program, analýza trhu piva a další. K uvedeným tématům byly rovněž vydány informační listy. Další „infolisty“ se věnovaly vztahu hospodářské soutěže a sportu a dále problematice veřejných zakázek. K otevření nového sídla ÚOHS připravil odbor vnějších vztahů brožuru. Ta se mj. věnuje historii budovy, která původně sloužila jako penzionát německému vzdělávacímu spolku Brünnner Frauenerwerb-Verein. Ve sledovaných médiích se objevily články a zmínky o práci ÚOHS ve více než v 5 700 případech.

UDÁLOST ROKU

Kromě rekonstrukce nového sídla ÚOHS byla největší událostí roku mezinárodní konference na téma veřejných zakázek. Spolupořadatelem této výjimečné akce bylo občanské sdružení Europlatform a Regionální hospodářská komora Brno. Na konferenci, která se konala v areálu brněnského výstaviště, vystoupili zástupci z devíti evropských států i mnozí tuzemští odborníci. Jejich příspěvky si vyslechlo přes 300 návštěvníků.

Zadávání veřejných zakázek je poměrně úzká právní oblast. Podobné akce mají proto velký význam zejména pro specialisty. Jak uvedl předseda ÚOHS Martin Pecina, jde také o oblast poměrně složitou, neboť v současné době v České republice platí již třetí právní norma. Každý ze zákonů o veřejných zakázkách byl pak několikrát novelizován.

Jeho slova přitom v tomto směru doplnil i Petr Wagner z Generálního ředitelství Evropské komise pro vnitřní trh a služby, který připomněl novou směrnici o veřejných zakázkách nedávno schválenou Evropským parlamentem. Tato směrnice byla poprvé představena širšímu publiku v České republice právě v Rotundě pavilonu A brněnského výstaviště. Setkání odborníků na veřejné zakázky uzavřely dvě panelové diskuze s názvem „Vymahatelnost rozhodnutí pezkumu institucí a přezkum ex post“ a „Pravomoci přezkumných institucí a jejich organizace“. V tomto druhém panelu diskuze upozornila na význam přezkumu námitek ze strany zadavatele. Konferenci, její obsah, zvolená témata a prezentované informace hodnotila většina účastníků pozitivně.

The background of the entire page is a complex, abstract pattern of glowing blue and white lines. These lines are of varying thickness and form intricate, interconnected shapes that resemble neural pathways, fiber optics, or perhaps a microscopic view of biological tissue. The lines are set against a dark, almost black background, which makes the glowing elements stand out prominently. The overall effect is one of dynamic energy and complexity.

AGENDA 2008

Kapitolu Agenda Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve své výroční zprávě zveřejňuje již potřetí. Obsahuje nejen jednotlivé trhy, na jejichž fungování se v nejbližší době hodlá zaměřit, ale také očekávané legislativní změny v jednotlivých oblastech činnosti Úřadu.

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

ÚOHS bude mimo jiné sledovat, zda v průběhu přechodu z analogového na digitální vysílání nedochází k porušování soutěžních pravidel. S ohledem na připravovaný nový regulační rámec v sektoru elektronických komunikací je také nutné počítat s tím, že část agendy, která byla doposud pokryta regulací prováděnou Českým telekomunikačním úřadem, bude pravděpodobně z této regulace vyňata. Úřad bude nadále pečlivě monitorovat situaci v železniční nákladní dopravě a zejména dopady vyčlenění ČD Cargo z Českých drah na tento sektor.

Úřad se hodlá v roce 2008 zabývat mj. i službami v oblasti grafického designu kvůli podezření z přijetí zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů v souvislosti s obchodními podmínkami a cenou za grafické práce. Provedeno bude také celospektrální šetření distribučních kanálů v České republice, a to za účelem monitoringu pozitivní a negativní diskriminace, např. kamenných obchodů a obchodů internetových. Zmapován bude trh odpadového hospodářství a hnědého uhlí. Úřad se hodlá také zabývat situací na trhu poskytování veterinárních služeb. Zde Úřad usiluje o oddělení služby veterináře od současného prodeje léčiv, a to z důvodu posílení soutěže v této oblasti. Dále se hodlá zabývat značně problematickou oblastí nemožnosti zaměstnávat veterináře chovateli hospodářských zvířat a v neposlední řadě chce věnovat zvýšenou pozornost návrhu novelizace zákona o léčivech, kde se pro Úřad jeví jako vysoce pozitivní již schválená právní úprava počítající s možností poptávat léčiva pro hospodářská zvířata přímo u distributora.

Vyhodnocováno bude dodržování Nařízení Komise (ES) č. 1400/2002 ze dne 31. července 2002 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel. V případech, kdy bude zjištěn nesoulad s ustanoveními Nařízení, bude Úřad po zástupcích výrobců motorových vozidel požadovat zjednáání nápravy. Získané poznatky by zároveň měly přispět k zaujetí kvalifikovaného stanoviska při případných jednáních pracovní skupiny Evropské komise týkajících se jak vyhodnocování fungování Nařízení, tak případné přípravy nové regulace pro oblast motorových vozidel.

V oblasti fúzí má ÚOHS zájem na pokračování aktivní spolupráce s potenciálními spojujícími se subjekty a zvyšování transparentnosti postupu Úřadu při posuzování dopadů spojení soutěžitelů, zejména prostřednictvím vydávání metodických materiálů přibližujících dotčenou problematiku.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

V roce 2007 došlo na evropské úrovni k novelizaci směrnic o přezkumném řízení. Novelu budou muset členské státy EU transponovat do národních právních řádů do 24 měsíců. Českou republiku tak čeká práce na úpravách legislativy upravující zadávání veřejných zakázek. Revize současných směrnic je složena ze dvou základních prvků. Tím prvním je zlepšení účinnosti opravných prostředků podaných před uzavřením smlouvy zavedením odkladné lhůty mezi rozhodnutím zadavatele o zadání zakázky a uzavřením příslušné smlouvy. Druhým prvkem je pak účinnější boj proti přímému zadávání zakázek. Nová směrnice stanoví neplatnost smlouvy, která byla uzavřena na základě přímého zadání zakázky.

Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj chce ÚOHS řešit i některé nejasnosti platného zákona o veřejných zakázkách. Zákon by se měl zpřesnit a jeho novela by měla být předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR ve třetí čtvrtině roku 2008. Legislativní změny lze očekávat také v oblasti koncesí.

VEŘEJNÁ PODPORA

V roce 2008 bude Úřad usilovat o schválení novely zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. S tím souvisí i dokončení prací na vytvoření registru de minimis, přičemž vkládání prvních údajů o poskytnutých podporách malého rozsahu do tohoto registru by mělo být zahájeno v roce 2010. Od 1. 1. 2008 bude nově uplatňován zákon č. 319/2006 Sb., o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory, a o změně zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a to kontrola předkládaných informací poskytnutých povinnými subjekty ve smyslu citovaného zákona. V tomto období se bude ÚOHS dále zaměřovat na metodické vedení širšího okruhu poskytovatelů veřejné podpory, a to zejména obcí. Prioritou je zaměření na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a vyjasnění pravidel při poskytování kompenzací při poskytování služeb obecného hospodářského zájmu.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Mezi nejvýznamnější události roku patří březnový ICN Merger Workshop, jenž pořádá Úřad ve spolupráci se slovenským soutěžním úřadem a Regionální hospodářskou komorou Brno. Úřad se rovněž zúčastní 7. výročního jednání ICN v Kjótu v dubnu 2008. V průběhu zasedání soutěžního výboru OECD v červnu 2008 budou zástupci Úřadu obhajovat výsledky peer review soutěžní politiky v České republice, které probíhá od listopadu 2007 až do poloviny roku 2008. Aktivně bude probíhat příprava Úřadu na předsednictví České republiky v Radě EU v první polovině roku 2009.

Na červen 2008 je plánována stáž pracovníků Ruské federální antimonopolní služby spolu se zástupci dalších východoevropských soutěžních úřadů v Brně.

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

třída Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno

tel.: +420 542 167 233

fax: +420 542 167 112

e-mail: posta@compet.cz

www.uohs.eu

Grafická úprava, tisk: Metoda, spol. s r. o.

Uzávěrka textu: 25. 2. 2008

